

Alleoy Historielag

Scrap-Book

1

1984 – 1987

Innholdsfortegnelse

(NP – Nordlandsposten, NF – Nordlands Framtid, MA – Meløyavisa)

NP mars 1984	Meløy skal få sitt historielag.	side	3
NP 07.04.1984	Første møte søndag, den 1. april 1984	"	5
NP 21.05.1984	Meløy Historielag godt i siget	"	6
	Rundskriv fra Meløy Historielag til alle meløyfjerdinger (Info)	"	7
NF 28.11.1984	Meløykalenderen for 1985	"	9
NP 31.01.1985	Info om årsmøte og Meløykalenderen	"	11
NP 22.02.1985	Årsmøtereferat	"	12
NF 01.03.1985	Årsmøtereferat	"	13
NP 17.09.1985	Meløy får årbok	"	14
	Rundskriv fra Meløy Historielag til alle meløyfjerdinger (Info)	"	15
NF 12.11.1985	Meløy Historielag kan få eget lokale	"	16
NP 21.11.1985	Salg av bok og kalender	"	17
NF 21.11.1985	Salg av bok og kalender	"	17
	"Meløy – Den stille fjerding", Årbok nr. 1/1985	"	18
NP 21.11.1985	Meløy Historielags første Årbok	"	19
NF 26.11.1985	Meløy Historielags første Årbok	"	20
	Meløykalenderen 1986	"	21
NP 21.02.1986	Diverse om laget	"	22
NP 13.02.1986	Annonse årsmøte	"	23
	Arbeidsmøte på Bolga juni 1986	"	24
NP 03.09.1986	Årboka i rute	"	24
NP 20.09.1986	"Fra Juvika til Vesterålen", et interessant tidsbilde fra Meløy	"	25
NP 10.10.1986	"Fra Juvika til Vesterålen", leserinnlegg fra Leif B. Lillegaard	"	26
NF 30.08.1986	"Fra Juvika til Vesterålen", Nytt historieverk	"	27
NP 03.09.1986	"Fra Juvika til Vesterålen"	"	28
MA 13.11.1986	Årboka i rute	"	29
	Utstilling i samarbeid med Statkraft – Glomfjordverkene m/hovedtema "Veganlegg gjennom tidene"	"	30
NP 06.12.1986	Utstilling og ny Årbok	"	31
NF 08.12.1986	Utstilling og ny Årbok	"	32
	Takkebreve fra ordføreren i Meløy av 16.12.1986	"	33
	Meløykalenderen 1987	"	34
	Innkalling til årsmøte	"	35
MA 22.01.1987	Per Swensen: - Historien er en god ballast	"	36
MA 26.03.1987	Kornelius Osa – Meløy Historielags første æresmedlem	"	37
MA 24.04.1987	Meløy-videoen underveis	"	39
NF 06.05.1987	Meløy på video	"	40
NP 13.07.1987	Historielagets video	"	41
	"Den stille fjerding" – tekst og melodi: Rolf Sjørgård	"	42
	På tur med jekta "Pauline" den 22. juli 1987	"	43
NP 25.07.1987	"Pauline" – et museum	"	51
NP 09.07.1987	Telefonrøret: "Dårlig Meløy-video"	"	52
NP 11.11.1987	Årbok nr. 3/1987	"	52
MA 23.12.1987	Årbok nr. 3 i handelen	"	53
NP 04.12.1987	Meløy-Årbok i salg	"	54
NF 09.12.1987	Meløy-Årbok i salg	"	55
NP 11.12.1987	Rolf Dybvik om artikkelen "Kattegataffæren" i Årboka (leserinnlegg)	"	56

Nordlandsposten

Mars 1984

Meløy skal nå få sitt historielag

Av Anne Toftaker

Meløy burde få dannet et historielag. Per Swensen fra Bolga er en av dem som mener at mye lokalhistorie er i ferd med å gå tapt om man ikke får noe av det gamle folk kan fortelle, ned på papiret.

Per Swensen har vært formann i den komitéen som har samlet inn og skrevet jubileumsskriftet til Meløy kommunes 100-års jubileum. Swensen sier til Nordlandsposten at han nå mer enn noen gang er blitt klar over hvor mye lokalhistorisk stoff som er i ferd med å gå i glemmeboka.

På søndag den 1. april inviteres alle med interesse for lokalhistorie til å komme på Ørnes Hotell. Man vil da prøve å få dannet et historielag i Meløy.

Det er viktig at man får med folk fra alle stedene i kommunen. Det er mange oppgaver et slikt lag kan arbeide med, og man har tenkt på slike ting som årbok eller en kalender. Skulle det være noen som har ting vedrørende denne saken som de vil spørre om så kan de kontakte kulturkontoret.

Laget blir stiftet

- det første møtet -

søndag, den 1. april 1984

på

ØRNES HOTELL

Et «historisk» bilde

Np - Kr. Tvenning

Initiativet til et Meløy Historielag er nå tatt. På søndag ble det valgt et interimstyre bestående av Per Swensen, Bolga (formann) Oddleiv Torsvik, Ørnes, Bjarne Neverdal, Neverdal, Rolf Sörgård, Meløy og Anne Rita Kolberg, Glomfjord. Varamedlemmer til interimstyret ble Harry Sandvei, Ørnes og Anfinn Myrvang, Engavågen.

Det har lenge vært snakk om å

få dannet et historielag i Meløy, og en av de som har ivret mest for det har vært Per Swensen. Han har samlet en god del historisk stoff om kommunen, og på møtet søndag var det flere som kunne fortelle om det samme.

Interimstyret skal nå legge fram forslag til regler for laget, og med det første vil det bli innkalt til nytt møte. Men allerede nå er det klart at man har planer om å få utgitt en årbok om Meløy – kanskje allerede i år.

På bildet ser vi deltagerne på møtet. Det er sittende fra venstre Bjarne Neverdal, Ragnar Selstad og Harry Sandvei. Stående fra venstre Sigrid Helgesen, Hjalmar Helgesen, Rolf Sörgård, Dagfinn Kolberg, Anne Rita Kolberg, Bjørg Swensen, Oddleiv Torsvik, Per Swensen og Erling Solli.

Det ble registrert som en smule forbausende at ingen fra kulturstyret i Meløy møtte på søndagens møte.

Nordlandsposten

ØKER MEST
I BODØ

LØRDAG 7. APRIL 1984

Hordlandsposten

MANDAG, 21. MAI 1984

Av Anne Toftaker

Meløy historielag er kommet godt i siget. Et interimstyre som består av Per Swensen, Bolga, Oddleiv Torsvik, Ørnes, Bjarne Neverdal, Neverdal, Harry Sandve, Ørnes, Anne Britt Kolberg, Glomfjord, Rolf Sørgård, Meløy har vært i virksomhet en tid.

Dette interimstyret har hatt som arbeidsoppgave å utarbeide formålsparagrafer og vedtekter og dette arbeidet er nå gjort. Det har også diskutert hva slags arbeid Historielaget skal gjøre. En årsberetning for Meløy er en av de ting som laget tar sikte på å lage. Dette blir det kanskje ikke mulig å gjøre på ett år, men en kalender med bilder fra Meløy skulle det være mulig å få laget.

På søndag den 27. mai vil de nystartede Historielaget ha møte på Ørnes Hotell, man vil på dette møtet velge et permanent styre.

Formann i interimstyret, Per Swensen, er godt fornøyd med den interesse folk har vist for de nystartede Historielaget. Ønskemålet er å få en kontaktperson i hver grend. - Det er vanlige folk med interesse for lokalhistorie som ønsker å komme i kontakt med laget. Man behøver ikke å være noen historie-ekspert for å være med i Meløy Historielag, sier Per Swensen. Han oppfordrer alle med lyst og interesse for lokalhistorie å komme på møte på Ørnes Hotell den 27. mai.

C-Post til alle Meløyfjerdinger

Våren 1984

MELØY HISTORIELAG er et nystiftet lag som vil arbeide for å ta vare på Meløys kulturarv, øke og spre kunnskap om den nære og fjerne fortid i kommunen.

Vi tar sikte på å samle inn muntlig og skriftlig tradisjon og få det utgitt i årbøker. Likeså vil vi samle inn og prøve å identifisere gamle fotografier. Et lite utvalg av slike bilder vil vi til høsten presentere gjennom en MELØYKALENDER. Alt materiale og stoff vi får inn, vil vi lage arkiv over, slik at det kan være tilgjengelig for senere bruk og bli tatt vare på. Til dette arbeidet trenger vi din hjelp. Kanskje sitter DU inne med en bit av Meløys historie som du er alene om?

La det ikke gå i glemmeboka! Har du gamle bilder – finn de fram!

La oss få låne dem for avfotografering. Vi vil returnere lånte bilder så raskt som mulig.

VI VIL GJERNE HA DEG SOM MEDLEM! Alle som er interessert i dette arbeidet, eller vil støtte laget, er velkommen som medlem. Kontingenten for året er kr. 25.

Styret i laget har følgende sammensetning:

Per Swensen, Bolga formann
Harry Sandvei, Ørnes
Anne-Rita Kolberg, Glomfjord
Oddleiv Torsvik, Ørnes
Rolf Sørgård, Meløy

Vara:

Anfinn Myrvang, Engavågen
Bjarne Neverdal, Neverdal
Einar Torset, Halså

MELØY historielag

Alle de navngitte kan brukes som kontaktpersoner, eller send en melding/innmelding til:

Meløy Historielag v/Rolf Sørgård, 8174 Meløy.

C-post til alle Meløyfjerdinger

Høsten 1984

Kjære Meløyfjerding !

Vårt nystartede historielag er ferdig med sommerferien og ruster seg til nytt arbeid. Historielaget trenger, og er avhengig av din hjelp. Derfor ber vi om at du allerede i dag noterer ned opplysninger, fortellinger eller anekdoter om hendinger, opplevelser og begivenheter du har hørt fortalt, eller vet andre kan fortelle om.

Som utgangspunkt er Meløy Historielag interessert i alle opplysninger fra gamle dager! Ditt bidrag kan være med på å skaffe bedre forståelse for de tider og vilkår våre forfedre levde under.

Kanskje mener du at du er lite skrivekyndig og lar deg skremme av slik oppfordring?

Det bør ikke hindre at din historie får leve videre. Ta kontakt med oss – vi kan hjelpe til med å føre din historie i pennen.

Vi arbeider nå med å anskaffe avfotograferingsutstyr, slik at vi kan lage gode kopier av gamle bilder du måtte ha. Fotoarkivet vi med tiden håper skal bli innholdsrikt, vil kunne bli til hjelp for mange interesserte.

Mange har sikker gamle gjenstander, redskaper og lignende som regnes som private "godbiter" det er vanskelig å overlate til andre. La oss få lov til å fotografere disse, og skrive ned "nøkkelopplysninger" som ikke bør gå i glemmeboka!

Vi har laget en emneliste, eller "huskeliste", som vi håper kan være til hjelp for at din "godbit" skal bli med. Studer den – skriv ned (gjerne sammen med hele familien), og returner dine notater til oss, helst innen 10 dager, ellers blir dette lett glemt i hverdagens mange gjøremål.

På forhånd takk for din hjelp !!!

Hilsen

Meløy Historielag

Historier om:

Gamle bygninger med bevaringsverdig historie.
Gamle båter med en minneverdig historie bak seg.
Postgangen i gamle dager.
Jordbruket i gamle dager.
Småindustri.
Håndverk/-ere.
Vegarbeid/-ere.
Kraftverksarbeid/-ere.
Smelteverksarbeid/-ere.
Jakt og sportsfiske.
Musikere/dirigenter/sangere.
Utvandring (emigranter)

Gamle, spesielle og sjeldne ting som bør huskes og omtales.

Hvem eier, og hvor finner man disse sakene, og hvem kan fortelle bakgrunnsstoff?

Fortell om:

Spøkelses- og skrømhistorier.
Historier om spesielle dyr.
Fortellinger om sterke menn/kvinner.
Den første sykkel.
Den første bil.
Den første slåmaskin.
Den første båtmotor.
Den første ???

Kirkehistorien i Meløy:

Fortell om kirkebygninger/kapell.
Fortell om andre hus som ble benyttet til kirketjenester.
Fortell om gravgårder.
Fortell om prester eller andre mennesker i kirkens tjeneste.
Fortell om bryllup i gamle dager.
Fortell om barndåp/konfirmasjon.
Fortell om begravelser i gamle dager.

- og kalender ble det -

allerede første året!

— En utmerket julegaveidé for utflyttede meløyfjæringer, mener Oddleiv Torsvik om Meløy-kalenderen 1985. Foto: ØIVIND KVITNES

Meløy-kalender med «historisk sus»

ØIVIND KVITNES

Det er — bokstavelig talt — et visst «historisk sus» over Meløy-kalenderen 1985. Den utgis nemlig av Meløys historielag og betår av i alt 25 gamle bilder fra kommunen.

— Bildene stammer fra perioden mellom århundreskiftet og 1920 og er hentet fra samtlige kretser i kommunen, sier sekretæren i Meløy Historielag, Oddleiv Torsvik, til Nordlands Framtid.

Han mener at kalenderen bør kunne egne seg utmerket som en julegave til utflyttede meløyfjæringer, og Torsvik kan opplyse at den er å få kjøpt i en rekke forretninger over hele kommunen.

Eventuelt kan man bestille den gjennom kulturkontoret i Meløy. I alt 1200 eksemplarer er det trykt opp av Meløy-kalenderen 1985. Og prisen? 25 kroner.

Nordlands Framtid

onsdag, den 28 november 1984

MELØY-KALENDEREN 1985

Meløysjøen rundt århundreskiftet (Rolf Sæpås)

Streiftog i Meløy

Ved Anne Toftaker

Meløy historielag

skal ha årsmøte på Ørnes Hotell den 17. februar. Historielaget har planer om å utgi både årbok og Meløykalender for 1986. Så her har man planer om å «stå på» for fullt i det nye året. Alle med interesse for lokalhistorie er hjertelig velkommen som medlemmer i laget.

Meløykalenderen

som Meløy Historielag gav ut for 1985 ble godt mottatt av folk. Det ble laget 1200 stk. og av disse har man fått solgt 1170 stk., og det må vel sies å være et ualminnelig godt resultat.

Nordlandsposten

(Nordlands Amtstidende)

Årsmøte i Meløy Historielag

Meløy Historielag avviklet årsmøtet sitt den 17. februar '85 på Ørnes Hotell. Laget hadde ved årsskiftet 37 medlemmer. Av disse var 17 tilstede. Møtet ble åpnet og ledet av formannen.

Årsberetningen viser at aktiviteten i laget har vært god. Siden stiftelsesmøtet den 1. april '84 har det vært avviklet et konstituerende medlemsmøte og fire styremøter. Laget har deltatt med stands på Meløystevnet, Meløy, Meløymessa, Ørnes og Kulturmessia, Glomfjord.

I tillegg er det utarbeidet en informasjonsbrosjyre og et spørre- og registreringsark som ble sendt ut til husstandene i Meløy.

Det mest synlige eksempel på lagets aktiviteter er vel utgivelsen av Meløy-kalenderen for '85. Den viste seg å være meget populær som gave- og samleobjekt, og takket være god hjelp fra forretninger og enkeltpersoner rundt om i bygda, ble opplaget på 1.200 eksemplarer så godt som utsolgt i løpet av en travel desembermåned. Nå finnes det bare noen få eksemplarer igjen for salg ved kulturkontoret i Meløy.

Laget har fått god respons fra folk i bygda, og har mottatt både ferdig skrevne beretninger og tips om interessante hendelser og begivenheter. Selv om slikt materiale naturlig nok krever mye etterarbeid, planlegger laget å kunne gi ut både årbok og ny kalender før neste årsskifte.

Utenom dette har laget arbeidet for

å skaffe avfotograferingsutstyr samt oppretting av lokalhistorisk arkiv i kommunen. I samarbeid med kulturkontoret er disse sakene fremmet for formannskap og kommunestyre. Interessen og holdningen til lokalhistorisk arbeid har vært godt også på det politiske plan, så nå er avfotograferingsutstyret innkjøpt og en komite nedsatt for å arbeide videre med planene for lokalhistorisk arkiv.

Lagets regnskap, som iberegnet kostnadsoverslag, støtte fra kommune og bedrifter samt medlemskontingent viser et overskudd på ca. kr. 17.000,- ble godkjent uten merknad. Overskuddet skulle gi et godt grunnlag for fortsatt arbeid, men de planlagte aktiviteter for inneværende år gir et budsjettanslag på over 110.000 kroner, der utgivelse av årbok, kalender og anskaffelse av arkivutstyr er de største enkeltposter.

På årsmøtet var det også valg.

Hele styret med varamedlemmer ble gjenvalgt ved akklamasjon. Dermed består styret fortsatt av: Per Swensen, Bolga (formann), Rolf Sørgård, Meløy (kasserer), Oddleiv Torsvik, Ørnes (sekretær), Anne-Rita Kolberg, Glomfjord og Harry Sandvei, Ørnes (styremedlemmer). Varamedlemmer er: Anfinn Myrvang, Engavågen, Bjarne Neverdal, Neverdal og Einar Torset, Halså.

Årsmøtet uttrykte takk til styret for det arbeid de har utført og ønsket lykke til med de oppgaver laget har foran seg.

O. Torsvik
referent.

Meløy historielag har nå 37 medlemmer

Meløy historielag, som ble stiftet 1. april i fjor, teller nå 37 medlemmer, og av disse var 17 tilstede under årsmøtet på Ørnes forleden. Årsberetningen viser at aktiviteten i laget har vært god, og i sitt første år deltok laget med stands på Meløystevnet, Meløymessa og under den store kulturmessaa i Glomfjord. Det mest synlige eksempel på lagets aktivitet er utgivelsen av Meløy-kalenderen for 1985.

HÅVARD WILLASSEN

Kalenderen er blitt meget populær som gave- og samleobjekt, og opplaget på 1200 eksemplarer ble så godt som utsolgt i løpet av en travel desember-måned. I dag finnes det bare noen få eksemplarer igjen for salg ved kulturkontoret i Meløy.

Historielaget har fått god spons fra folk i hele kommunen, og har i løpet av året mottatt både ferdig skrevne beretninger og tips om interessante hendelser og begivenheter. Og selv om slikt materiale naturlig nok krever mye etterarbeid, planlegger laget å gi ut både årbok og ny kalender før neste årsskifte.

— Utenom dette har laget arbeidet for å skaffe avfotograferingsutstyr samt oppretting av lo-

kalhistorisk arkiv i kommunen. I samarbeid med kulturkontoret er disse sakene fremmet for formannskap og kommunestyre. Interessen og holdningen til lokalhistorisk arbeid har vært god også på det politiske plan, så nå er avfotograferingsutstyret innkjøpt og en komité nedsatt for å arbeide videre med planene for et lokalhistorisk arkiv, skriver sekretær Oddleiv Torsvik.

Lagets regnskap viser et overskudd på 17 000 kroner, som skulle gi et godt grunnlag for fortsatt arbeid. Planlagte aktiviteter for inneværende år gir et budsjettanslag på over 110 000 kroner, der utgivelse av årbok, kalender og anskaffelse av arkiv-utstyr er de største enkeltposter. På årsmøtet ble hele styret med varamedlemmer gjenvalgt.

størst i
nordland

Løssalg kr. 4,00

Nordlandsposten

Nr. 214, 123. årgang

(Nordlands Amtstidende)

Bodø, tirsdag 17. sept. 1985

Meløy får årbok

Np - Kr. Tvenning

Meløy vil i år få sin første årbok, og det er Meløy Historielag som står bak utgivelsen av den. Formannen i Historielaget, Per Swensen, sier til Nordlandsposten at boken vil gå i trykken i slutten av denne måneden.

Boken blir på ca. 100 sider, og det har gått greit å få inn stoff. I slutten av oktober eller senest først i november vil boken være i salg, og jeg tør allerede nå anbefale den som en ypperlig julegave.

– Og prisen?

– Den er ikke fastsatt, men jeg kan tenke meg ett sted mellom 75 og 100 kroner.

I samme forbindelse kan jeg nevne at vi allerede er begynt planleggingen av neste årbok, sier Swensen.

Bolga, den 9. november 1985

Kjære medlemmer

Det er nå en god stund siden dere hørte noe fra oss, men nå har vi noe å fortelle! For vel ett år siden begynte vi innsamlingen av stoff til en årbok. Noe urutinerte satte vi i gang å snekre sammen innkommet stoff til en bok. Det skaffet oss både masse erfaring og noen problemer. Det viktigste vi oppdaget, var at det var flere skrivende mennesker i Meløy enn vi hadde trodd!

Har noen en historie til neste års årbok, så skriv den ned og send den til oss!

Ellers vil vi også i år komme med kalender med gamle bilder fra Meløy. Det var noe tregt å få inn bilder fra noen av kretsene, men vi tror både boka og kalenderen blir interessante.

Avfotograferingsutstyret som kommunen kjøpte inn på vårt initiativ, er nå klart til å ta i bruk.

Historielaget arbeider også med å få laget et lokalhistorisk arkiv i kommunen.

Laget har også søkt om lokaler i Ørnes gamle handelssted, og vi håper å kunne etablere oss i egne lokaler i løpet av 198.

Er det noen av medlemmene som vil ta mer aktivt del i arbeidet i laget, er vi glade for det, oppgavene er mange. Innsamlingsarbeid av alle slag kan best utføres av lokalsamfunnenes egne innbyggere.

Dette var litt informasjon om arbeidet i Meløy Historielag.

Hjelp oss å gjøre boka og kalenderen kjent, vi vil prøve å få dem solgt i forretningene rundt om i kommunen.

For dem som vil bestille, er adressen:

Meløy Historielag,

8177 BOLGA

tlf. 51045.

Med hilsen

Meløy Historielag

Per Swensen (sign.)

Nordlands **FRAMTID**

Bodø, tirsdag 12. november 1985

Meløy historie- lag kan få lokale

HÅVARD WILLASSEN

Næringssjefen og formannskapet i Meløy stiller seg positiv til en søknad fra Meløy historielag som ønsker å leie faste lokaler til sin virksomhet i den såkalte Finnegården, som er en del av gamle Ørnes handelssted.

Virksomheten til Meløy historielag er etter hvert blitt både inspirerende og nokså omfattende. Dermed er også behovet for faste lokaler til laget dukket opp. — Vi er kjent med restaureringen av gamle Ørnes handelssted som nå pågår.

Bygningene der ligger sentralt til i kommunen, også når det gjelder kommunikasjoner.

— Vi er videre kjent med at amatørkunstnerlag og lignende er interessert i leie, og vi ser det som en fordel at bygningene får en anvendelse med et visst kulturelt preg, skriver formannen i laget, Per Swensen, som på vegne av laget søker om å få tildelt et lokale på ca. 30 kvadratmeter i hovedbygningens 2. etasje.

Næringssjefen og formannskapet ser positivt på søknaden, men vil avvente en konkret avgjørelse inntil man med sikkerhet vet at Ørnes Hotell kan bygge ut med flere rom som planlagt. I motsatt fall vil det være behov for å benytte 2. etasje i hovedbygningen (Finnegården) til aneks/hybler for hotellets drift.

størst i
nordland

Løssalg kr. 4,00

Nordlandsposten

Nr. 270, 123. årgang.

(Nordlands Amtstidende)

Bodø, torsdag 21. nov. 1985.

ÅRBOOK 1985 fra Meløy Historielag

er nå i salg hos bokhandlere i Bodø, Mo og Mosjøen, samt på flere steder i Meløy.

Boka kan også bestilles hos: Kulturkontoret i Meløy, 8150 Ørnes, tlf. 081 - 54 011.

MELØYKALENDEREN 1986

vil være i salg om ca. 1 uke.

Nordlands

FRAMTID

Nr. 270

Bodø, torsdag 21. november 1985

76. årgang

Løssalg kr 4,00

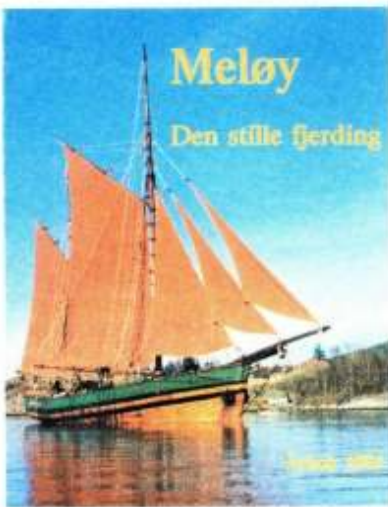
ÅRBOOK 1985 fra Meløy historielag

er nå i salg hos bokhandlere i Bodø, Mo og Mosjøen, samt på flere salgssteder i Meløy. Boka kan også bestilles hos: Kulturkontoret i Meløy, 8150 Ørnes, tlf. (081) 54 011.

MELØYKALENDEREN 1986 vil være i salg om ca. en uke.

Meløy

"Den stille fjerding"

ÅRBOK 1985
KALENDER 1986

MELØY-KALENDEREN 1986

*..... Alltid så vil noen ønske å vite
hvordan det var i en sunnen tid*

*..... La ikke glemselens teppe få dekke
det som så vidt kan erindres i dag.
Gå nå til verket, og la det frem trekke,
bring det til Meløy Historielag!
Der vil det gjemmes,
for aldri å glemmes -
og det vil være til manges behag!*

Utdrag fra Rolf Sørgårds dikt "Fly glemselens teppe".

Meløys første årbok

Sekretæren i historielaget, Oddleiv Torsvik, med Meløys første årbok.

Np - Kr. Tvenning

Meløy Historielag har fått utgitt sin første årbok, og la det være sagt med en gang: - Vi håper at dette blir en årlig sak. Selv med visse mangler er boka blitt meget leseverdig, og styret i historielaget skal ha all honnør for sitt arbeid.

Årboka er ikke blitt en opprømsing av gamle historier fra Meløy. Bakerst i boka er det nemlig en liten billedkavalkade over en del av det som har skjedd i denne aktive kommunen siste året, og bl.a. dette er med på å heve nivået på boka.

For å ta det negative først: En noe bedre redaksjonell behandling av en del av stoffet hadde vært en fordel. Dessuten kan man gjerne bruke noe lengre artikler i

boka neste gang. Et par av de korteste artiklene er ikke bare amputert, men deformert.

Men dette var det negative. Boka er interessant, og det er blitt ei fin bok. Fin i den forstand at boka er tiltalende rent utseendemessig. Den har fått navnet «Meløy - den stille fjerding», og et nydelig bilde av «Anna Kristine» med samtlige seil opppe illustrerer dette meget godt.

Boka er forøvrig rikt illustrert med bilder og tegninger. Den er lettlest, men samtidig gir den en god del informasjon. Anfinn Myrvangs artikkel om turisttrafikken til Fonndalen i gamle dager var midt i blinken bl.a. Ellers finner vi både ulv- og bjørnehistorier, kjærlighetshistorie og, og selvfølgelig om livet på sjø og land.

Dikt er det blitt plass til, og eldste bildet i boka er fra 1863. Man etterlyser om det finnes enda eldre bilder i kommunen.

Meløys første industribedrift Vassdal Mølle er viet god plass. Den mølla - som var i drift til 50-tallet - er nok velkjent av den eldre garde i kommunen.

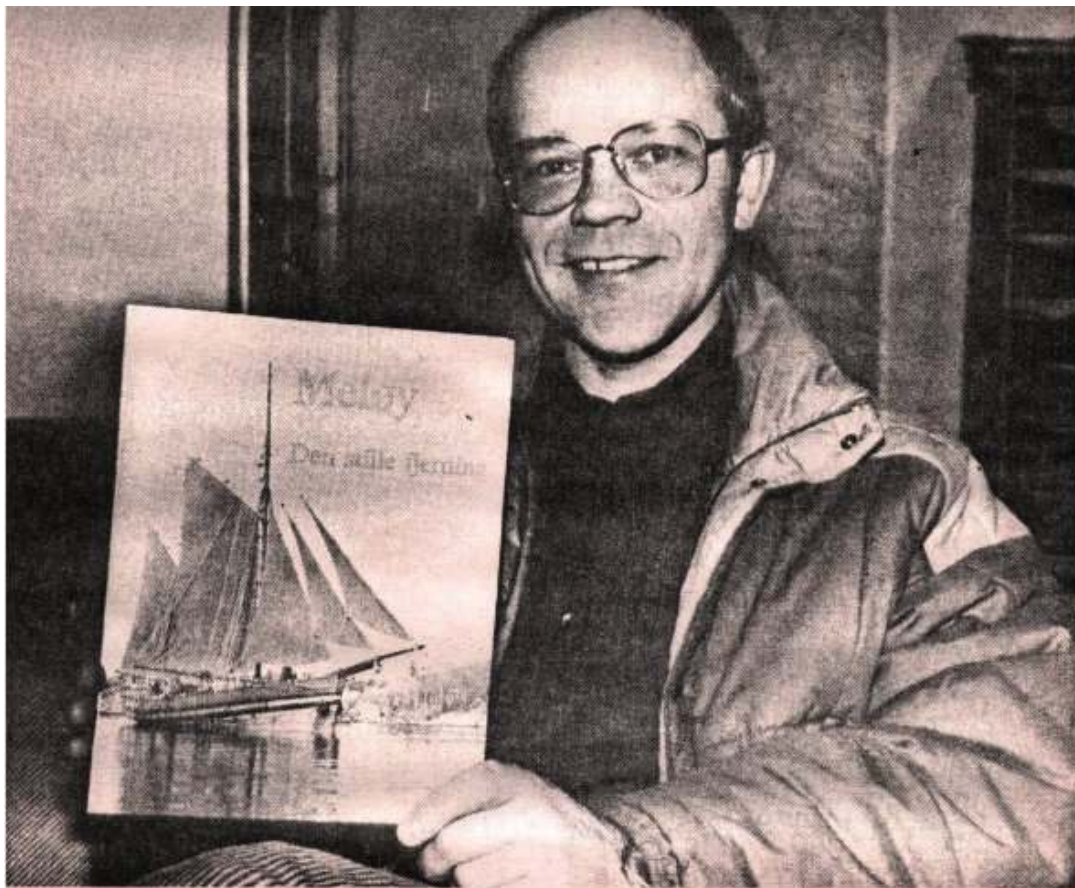
Sekretær i historielaget - Oddleiv Torsvik - sier til Nordlandsposten at boka vil bli å få kjøpt i de fleste forretningene i kommunen samt på kulturkontoret. Den vil også bli solgt utenfor kommunens grenser. Den kan også bestilles direkte fra formannen i historielaget, Per Swensen.

Ei årbok er ikke en opprømsing av det som har skjedd siste året. Vår mening er at den skal gi et tverrsnitt om begivenheter, folk, sagn, fortellinger og historier på folkemunne. Vi prøver å få truk-

ket en tråd fra det samfunnet som var til det som er i dag. Har vi klart det er vi glad. Det er også noe av ideologien bak boka.

Vi håper også at folk når de får sett boka, oppdager at det ikke er så forferdelig vanskelig å skrive i boka. Ei årbok er nemlig helt avhengig av det stoffet man får inn, og vi er overbevist om at det er svært, svært mange meløyfjæringer som sitter på «godt stoff». Det er ikke bare det vidløftige stoffet vi er på jakt etter - det er også det lette stoffet. Alt dette er med på å skape ei allsidig bok, sier Torsvik.

Alt i alt er «Meløy - den stille fjerding» blitt en meget god start på det vi håper vil bli en årlig sak. Og at boka - som koster 75 kroner - blir en flittig benyttet fulpresang er vi ikke i tvil om.

Oddleiv Torsvik i Meløy historielag med tidenes første årbok for Meløy.

Foto: HÅVARD WILLASSEN

NORDLANDS FRAMTID

Tirsdag 26. november 1985

Meløys første årbok er klar

— Begrepet «Den stille fjerding» var uskillelig knyttet til Meløy så lenge det var seilene som drev fram skutene langs kysten. Enda lever det mange gamle som husker synet av småbåter som tauet et fartøy for tomme seil langs etter fjorden. I dag har motorer overtatt, og en speilblank fjord er bare en fordel. Den stille fjerding er i ferd med å gå i glemmeboka, men i 1000 år var det et kjennemerke i Meløy.

HÅVARD WILLASSEN

Slik avslutter Per Swensen sitt forord i «Den stille fjerding», som er tittelen på Meløys aller første årbok. Og med dette bokverket på 99 sider har Meløy historielags formann, de øvrige i laget og utenforstående bidragsyttere så avgjort bidratt til å levendegjøre liv og virke i en svunnen tid i den ressurssterke kystkommunen.

— Dagens moderne Meløysamfunn har sin referansebakgrunn, som var i ferd med å gå i glemmeboka. Derfor var det så viktig å få samlet og utgitt muntlig tradisjon og beretninger om liv og virke i tidligere tider. Historiske begivenheter, små hverdagslige hendelser, diktning og personschildringer går som en rød tråd fram til dagens Meløy, som er viet opp-

merksomhet i form av billedkavalkade — 1985 — bakerst i boka, forteller Oddleiv Torsvik, som er sekretær i den halvannet år gamle historielaget i Meløy.

En rekke ressurspersoner, med det til felles at de har en god penn, har vært bidragsyttere til Meløys første årbok. Boka er rikt illustrert med fotos og tegninger, og skribenter som Per Swensen, Rolf Sør-gård, Anfinn Myrvang, Kristine Handeland, Kornelius Osa, Kristian Tvenning, Nicoline Angel, Sigrid Helgesen, Oddleiv Torsvik, Hallvard Kristensen, Magnus Meidell Vassvik, Arvid Valla, Bjarne Neverdal, Bjørg Swensen, Randi Wold, Ida Herstad og Åshild Hammer Ursin har alle bidratt til å muliggjøre dette historiske verket.

Nevnes skal også at lokalavisene — Nordlands Framtid og Nordlandsposten — i rikt omfang har bidratt med billedmaterieell fra en rekke aktuelle begivenheter som har funnet sted i 1985. Denne billedkavalkaden har fått sin egen bolk bakerst i boken, som har et førsteopplag på 1 500 eksemplarer. Meløys årbok 1985 som gis ut av Meløy historielag og er trykket i Nordland Boktrykkeri A/S i Bodø, er nå lagt ut for salg i Mo, Mosjøen, Bodø og i Meløy.

MELØY-KALENDEREN 1986

Nordlandsposten

Nr. 44, 124. årgang.

(Nordlands Amtstidende)

Bodo, fredag 21. februar 1986.

I løpet

av året håper Meløy Historielag å få tatt i bruk egne lokaler i hovedbygningen i «Finnegården» på Ørnes. Planene som historielaget går «svanger» med er at dette skal bli trivelige møtelokaler og et lite «lokalhistorisk bibliotek».

Meløy Historielag

skal gi ut to bøker pluss Meløykalender i 1986. Den første boka vil komme ut før sommerferien. Den er etter manus av Amandus Dybvik en miljøskildring fra begynnelsen av dette århundre, med tittel: «Fra Juvika til Vesterålen».

Når det lir ut på høsten vil det komme ny årbok for Meløy og Meløykalender.

Gamle stedsnavn

i Meløy er i ferd med å gå i glemmeboka, mener Meløy Historielag. Derfor har historielaget satt seg i spissen for å få registrert disse navnene.

Man har henvendt seg til skolekontoret slik at man kan få trukket skolene i Meløy inn i dette registreringsarbeidet.

Det ble gjenvalg

over hele linja i Meløy Historielag. Dermed består historielagets styre fremdeles av disse: Per Swensen (form.) Oddleiv Torsvik (sek.) Rolf Sørgård (kass.). Styremedlemene Harry Sandvei og Anne Rita Kolberg var ikke på valg i år.

størst i
nordland

Løssalg kr. 4,00

Nordlandsposten

Nr. 37, 124. årgang.

(Nordlands Amtstidende)

Bodø, torsdag 13. februar 1986.

Meløy Historielag

har årsmøte på Ørnes Hotell, søndag 16. februar
kl. 16.30.

Meløy historielags
 årbok for 1986 er i rute, og man forventer at den vil komme i salg før jul. Men det er ennå ikke for sent å levere inn bilder som man mener kan være av interesse å få med i boka.

Arbeidsmøte på Bolga juni 1986 – "Den stille fjerding" blir til etter klipp og lim-metoden. Rolf Sørgård, Per og Bjørg Swensen i dyp konsentrasjon. Trykk: "Lofotboka"v/Dag Sørli

Interessant tidsbilde fra Meløy

«Fra Juvika til Vesterålen»
– en meløyfjæring forteller.
Utgiver: Meløy Historielag.

Boka - 110 sider - er blitt til på bakgrunn av en artikkelserie Amandus Dybvik fra Juvika, Ørnes, skrev i en avis først i 50-årene. Amandus Dybvik vokste opp i Meløy, men flyttet senere til Eidsfjorden i Vesterålen hvor han dreiv en forretning i en årrekke.

Amandus Dybvik hadde syv søsken. Han var født i 1886 og - levestandarden og økonomien i barndomshjemmet var nærmest skral. Det står ikke til å nekte. Der var mange munnar å mette, 8 barn, hvoran en yngre søster døde av difteri tre år gammel. Dessuten besteforeldrene (farmor og far-

far), altså engang 12 personer til bords.

Boka gir et levende bilde av Meløy på den tiden - en tid som absolutt ikke var preget av overflod. Amandus Dybvik måtte på sjøen som så mange andre, med sjøverken. Han forteller levende om turen på havet, men også om hvordan det var i barndomshjemmet. I kjøkkenet var det f.eks. ikke komfyr, men et gråsteinsmuret ildsted med bakerovn. Kokegrytene hang i en skjering, «skjelling» som det ble kalt.

Bakerovnen måtte to ganger fylles med lang, god bjørkved før den kunne brukes. Men brødene ble ypperlige, og Amandus ville ikke byttet dem med nåtidens strømstekte.

Mot sjøverken fikk han forresten det råd at han skulle slurpe i seg sitt eget spy for å bli kvitt sjøverken.

– Og det vil jeg gjerne tro ut fra denne kjente setningen: – Han døde og feberren forlot ham.

Amandus Dybvik var i flere år handelsbetjent i Træna før turen gikk til Trondheim til tre måneders handelsskole. I 1911 kom han til Eidsfjorden i Vesterålen og der ble Dybvik i 40 år. Hans fortellinger fra den tiden er historie, men samtidig en levende historie.

Jeg begynte på boka en kveld, og jeg kunne ikke legge den fra meg før den var utlest. Jeg har lest den to ganger til, og boka er meget interessant.

Eidsfjorden var sildefjorden framfor noen i de store sildeåre-

ne, og den måten Amandus Dybvik skriver på gjør at man nesten kjenner sildeluka i neseborene.

Amandus Dybvik overtok etter en tid forretningen han begynte som betjent i. Mange har kanskje trodd at forretningsfolk den tiden satt svært godt i det, men i boka forteller Amandus om at også kjøpmenn kunne ha det vanskelig.

Boka er en historie som er vel verdt å lese. Enkelt skrevet - ikke de dramatiske ord - litt tungt språk enkelte ganger, men likevel lettlest.

Dybviks søster Hanna Eidem har skrevet en innledning til boka.

Meløy Historielag skal ha honnør for at de har gitt ut disse artiklene i bokform.

Kristian Tvenning.

Amandus Dybvik forteller levende om Meløy og forholdene der for ca. hundre år siden.

Sørst i Nordland

Nordlandsposten

Avisen for Nordland fylke siden 1862

Bodø, fredag 10. oktober 1986.

Nr. 234, 124. årgang.

posten

Skriv kort. Nordlandsposten forbeholder seg retten til å forkorte lange brev. Dagens utvalgte honorerer med et lodd i Pengetieret.

Fra Juvika til Vesterålen

Forfatteren heter Amandus Dybvik, bokens tittel «Fra Juvika til Vesterålen» - ikke så veldig interessant, kanskje - undertittel: En meløyfjerding forteller - det låter heller ikke så storveis, det finnes så mange meløyfjerdinge, og gode fortellere er vår landsdel heldigvis godt forsynt med, utgitt av Meløy Historielag - aha, er min kommentar, sikkert et stykke mer eller mindre hjelpeløs sjåvinisme, superpatriotisme, massevis av slekter og et hav av solnedganger og ingen soloppganger, kort sagt *mimring*.

Pliktskyldigst blar man i boken, alt stemmer. Men navnet var så kjent, man glemmer ikke så lett en Amandus, og det stemmer også. Denne Amandus skrev en artikkelserie i Vesterålens Avis om sine opplevelser, på godt og på vondt. Historielaget i Meløy tok kontakt med familien og fikk visse rettigheter, det skulle bare mangle, og en god forbindelse med forfatterens søster, Hanna Eidem, fru til storpresten Ole M. Eidem i Rødøy fra 1927 til 1953, om jeg ikke tar feil - og dermed er interessen antent.

Det vil si, man *leser* ikke slike bøker, man *blar* i dem. Til å begynne med. Det er jo skrevet uten fagkyndighet, det er pratebøker uten system og kolossale disposisjoner eller litterære ambisjoner, det man rett og slett kaller en skvaldrebok. Men for et skvalder!

Resultatet er blitt at jeg har smålest boken både ørk og helg og natt og dag i en liten måneds tid, alltid finner jeg et nytt smil, en ny sorg, en ny glede, til og med smil som grenser til latter, nikker gjenkjennende til massevis av gode dialektuttrykk, det sanne sprog, fyndord som «Våg, vinn og tap» suser på sidene, landligge og storm, meløyfjerdingens vandring til Vesterålen og Sildpollen med alle sine bravader fra en storhetstid, bak i eimen skimter vi With'er

og Hals'er og storkarene på Melbu og i Stokmarknes og Sortland med forbindelser over alt i hele landsdelen, hver eneste linje er stappfull av visdoms råd og små historier, slengt hit og dit, vi treffer gleden over lite og sorgen over stort og hver eneste liten episode i alt dette herlige litterære «rotet» er en fortelling som hører hjemme i større bøker enn dette, men som kanskje lever, eller *bør* leve, i verdens største bok, folkeminnet og folkesinnet.

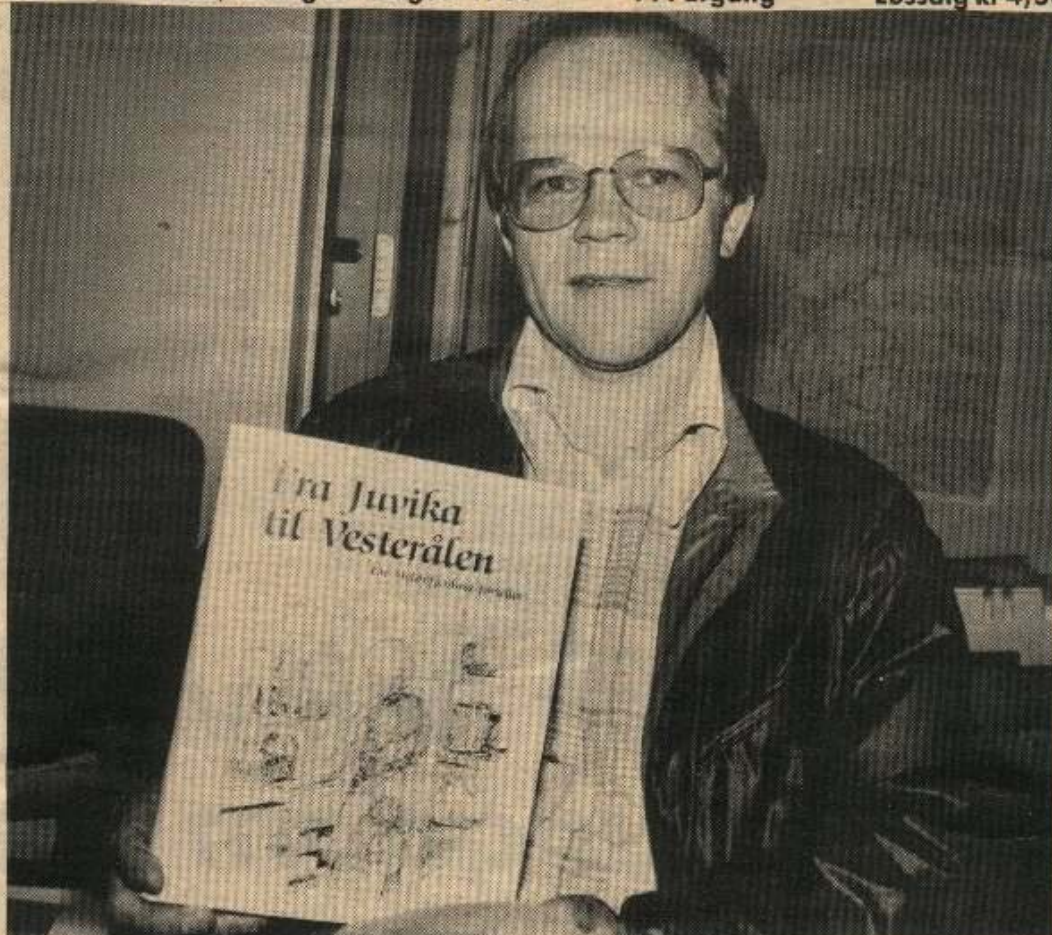
Det er en form for historieskrivning, som *et historieskrivning* og rager høyt over alle akademiske spissfindigheter og forskeri - ærlig talt. Dette er skrevet av godfolk som ikke skal ta noen doktorgrad eller komme i avisen eller gjøre nyoppdagelser og søke sensasjoner, dette er skrevet av en mann og noen av hans nærmeste innen slekt og venner som har gått ned fra kateteret og er seg selv, det vil si *oss*, uansett alder og leveår, og som er i stand til å gi oss en bok og et liv, mange liv, som varmer oss både utvendig og innvendig.

Og hurtigrutene, Risølyrenna, verdien i en to-øre, tyveriet av en flis skråtobakk under dynen, en god porsjon, ikke tilmålt, om religion og Gudstro, om trivsel og vantrivsel og storkar og småkar og ikke minst om *forholdet* mellom stort og smått i en landsdel som er en slags verdensmester i akkurat stort og smått.

Slik kan man ramse opp brokker av innholdet - skaff deg boka og gjør det sjøll!

Mens jeg for min del rett og slett har gitt den hedersplassen langt foran både vekkerur og «Brusende salt» på nattbordet, og det største av alt, så lite det er: Jeg griper etter akkurat denne boka mens jeg venter på at suppa skal «korne» - en hedersbevisning her i gården som ikke er blitt noen annen bok til del!

Leif B. Lillegaard

Sekretær i Meløy historielag Oddleiv Torsvik med lagets siste bokutgivelse «Fra Juvika til Vesterålen».

Foto: HÅVARD WILLASSEN

Nytt historieverk

En artikkelserie i Vesterdaens Avis i begynnelsen av 50-tallet er nå samlet i bokform, utgitt av Meløy historielag. Så vil man saktens spørre hvilken sammenheng det er mellom historiene i nordfylkeavisen og det lokale historielaget i Meløy. Svaret er Amandus

Dybvik, opprinnelig fra Juvika ved Ørnes, som senere flyttet til Vesterålen hvor han i mange år drev handelsvirksomhet. Dybvik som i år ville fylt 100 år, var mannen bak artikkelserien, som i bokform har fått tittelen «Fra Juvika til Vesterålen».

HÅVARD WILLASSEN

— Dette er interessant lesning som sambygdingen av Dybvik fra Meløy til Vesterålen vil ha stor glede av, sier sekretær Oddleiv Torsvik i Meløy historielag. I går kunne en lykkelig Torsvik overrekke Nordlands Framtid et rykende ferskt eksemplar av boka, som har et opplag på ettusen.

Det driftige historielaget i Meløy har arbeidet i vel ett år med denne utgivelsen etter at laget fikk kjøpt

rettighetene til artikkelseriene fra Lilly og Arnold Pedersen. Og det ligger en betydelig dugnadsinnsats bak boka, som er på 110 sider og rikt illustrert med innsamlede bilder. Omslagstegning og øvrige illustrasjoner er utført av Johan Aage Iversen fra Ørnes, mens forfatterens 15 år yngre søster Hanna Eidem har skrevet innledning.

— Amandus Dybvik skriver om sitt liv og sine opplevelser med stor innlevelse, ja, han uttrykker seg på en livfull og elegant måte. Til

tider virker han krass, men du finner også en varm og forsonende undertone. Og det er viktig å få med at det ikke utelukkende dreier seg om miljøskildringer, men ofte nærmer seg det skjønnlitterære på Hamsun-vis, sier Torsvik om boka som nå er å få kjøpt i bokhandelen i Meløy og Bodø, eller direkte gjennom historielaget. Og det hører med at halve opplaget allerede er sendt nordover til Amandus Dybviks andre hjembygd i Vesterålen.

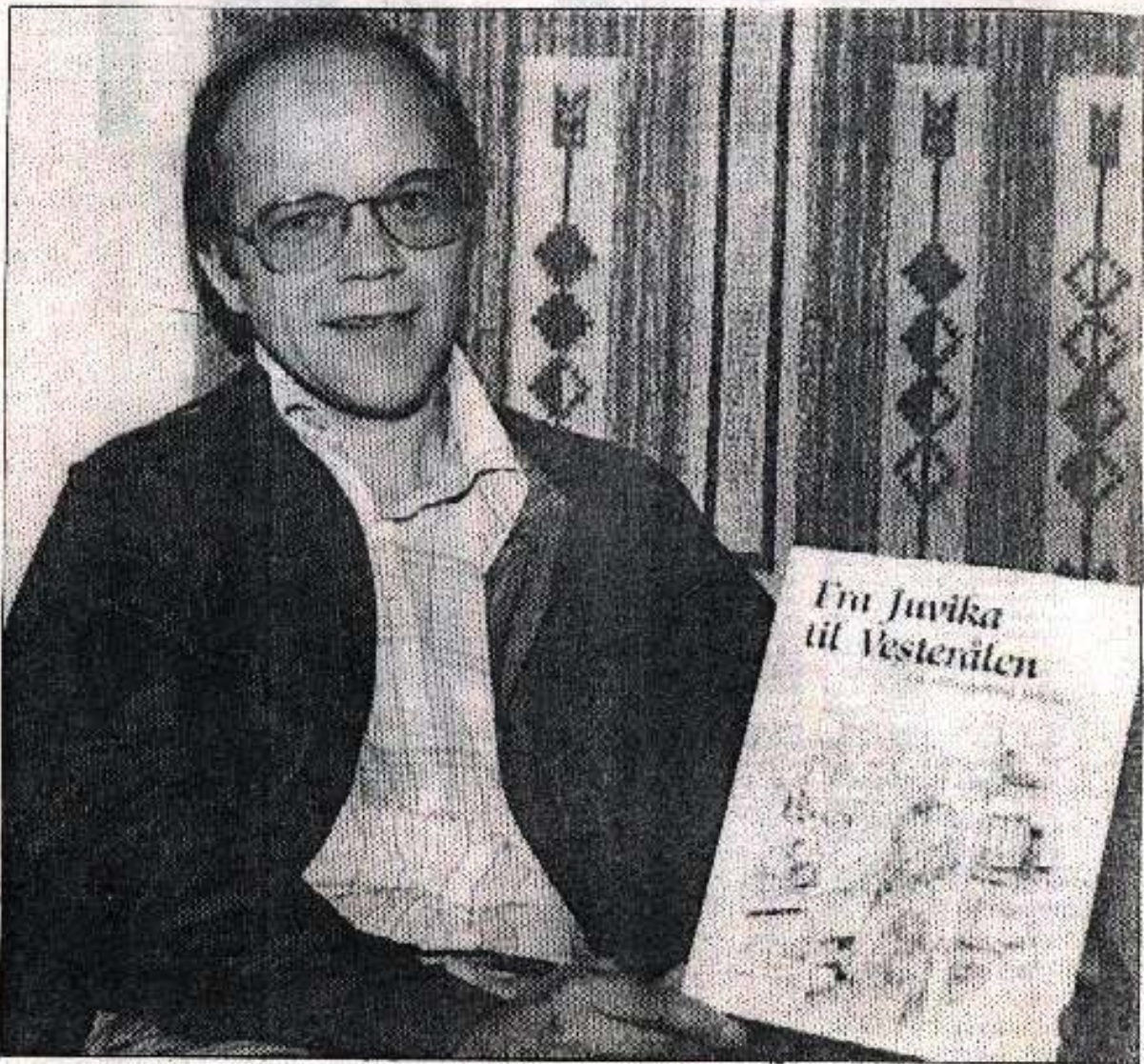

Nordlandsposten

Nr. 202. 124. årgang.

Bodø, onsdag 3. september 1986.

Avisen for Nordland fylke siden 1862

Sekretær i Meløy Historielag Oddleiv Torsvik med lagets nye bok som forøvrig er den andre boken som er utgitt i i historielagets regi. «Fra Juvika til Vesterålen» er navnet på boka. Boka inneholder en artikkel-

serie som i sin tid gikk i Vesterålens avis skrevet av meløyfjæringen Amandus Dybvik. Den omhandler dagligliv, miljø og oppvekstmiljø for vanlige folk ved århundredskiftet. Boka

er laget i et begrenset opplag og den kan kjøpes i bokhandler og på Meløy kulturkontor, eller den kan bestilles hos formann i Meløy Historielag Per Swensen.

MELOY AVISA

din
lokal
avis

Nr. 2

12 november 1986

Lesesalg kr. 4.-

HISTORIELAGETS ÅRBOK I RUTE

MELOY AVISA

HISTORIELAGETS ÅRBOK

Det er mange personer som har vært engasjert i arbeidet med årboka. Foruten Per Swendsen, har følgende deltatt i arbeidet, Oddleif Torvik, Torvik, Rolf Særgaard, Meløy, Arnfinn Myrvang, Engvågen, Alf Angel, Holandsfjorden.

Det blir også i år gitt ut en ny utgave av den populære årskalenderen med bilder fra Meløy. Her har historielaget mange kilder å se av, og det ser ikke ut som de skal tørke ut i nær framtid. Utsalgsprisen blir kr 25,-.

Både årbok og årskalender er blitt et populært tiltak og mange ser fram til denne årlige begivenheten som gir oss en bedre innsett og bedre forståelse av vår egen samtid ved å se oss tilbake. Og uten minne oss for mye om jule, en bedre julegave enn disse, får man sjelden til personer som har tilknytning til Meløy.

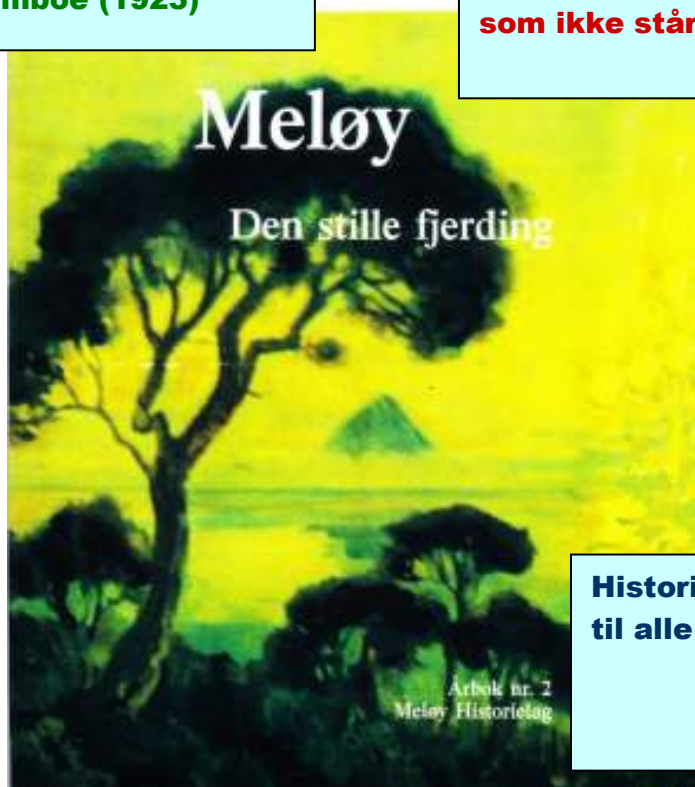
En av historielagets primus motorer, Per Swendsen, Boga, forteller til meløyavisa at arbeidet med historielagets årbok for 1986 nå er avsluttet og at boka nå er sendt til forlaget. Det er et forlag i Vørøy som er ansvarlig for utgivelsen. Dette forlaget som har spesialisert seg på årbøker, gir bl.a. ut Lofotboka, og har i år ansvaret for utgivelsen av 10-12 andre årbøker.

Årets utgave har et variert innhold, et spenn som varierer fra middelalderen til den nære samtid. Journalist Kristian Tvenning er også i år representert med flere journalistiske perler. Årskavalkaden i fjor ble meget populær og denne tråden følges opp i år med aktuelt billedstoff utlånt bl.a. fra Bode-avisene.

Opplaget blir på 1600 eksemplarer med en utsalgspris på kr 80,-. Den legges ut til salg i slutten av november på forretninger rundt om i kommunen samt at en kan få tak i den hos en del kontaktpersoner i kretsene.

Forsidebilde: "Grønøyfuru"
- plakat på NSB's museum på Hamar etter et maleri av Thorolf Holmboe (1923)

Den forrige årbok, den ble populær!
Fikk god kritikk av pressen –
det la nok grunnlaget for denne her,
som ikke står tilbake, forresten!

Historielaget takker så pent,
til alle som vennligst sitt
bidrag har sendt

RoSø

VI ØNSKER Å SE DEG

Statkraft i Glomfjord har åpnet nytt møte- og informasjonssenter i Glomfjord. Du finner oss i det gamle kontorbygget eller i velferdsbuset i Glomen, se skisse.

Her vil vi i løpet av vinteren informere om en rekke aktuelle tema innen energiforsyning og kraftutbygging. Vi kommer også til å samarbeide med lokale kulturorganisasjoner om flere utstillinger.

Følg med i bl.a. avisene om informasjonstiltak fra Statkraft i Glomfjord.

Statkraft
GLOMFJORD - VERKENE

Historiske utstillinger:

KRAFT TIL VEKST GJENNOM 100 ÅR
VEGANLEGG I KOMMUNEN GJENNOM TIDENE

Glomfjord 4. - 7. desember 1986

Meløy Historielag

Historisk i Meløy

AV ANNE TOFTAKER

Meløy historielags utstilling over temaet «Veganlegg gjennom tidene» i statskrafts møte- og informasjonssenter i Glomfjord som ble åpnet for publikum på torsdag er utvilsomt havnet i sine rette omgivelser. Vel- og kraftutbygging har i sin utstilling tatt utgangspunkt i 1884 da Meløy ble egen kommune og følger utviklingen innen kommunikasjon og veiutbygging og trinnvis fram til idag. Et fyldig bildemateriell med skriftlig informasjon gjør at utstillingen er blitt et «godt stykke» lokal samfunns historie som bør sees av både unge og gamle Meløy-fjæringer. Utstillingene er forøvrig åpne til og med søndag.

ÅRBOK OG MELØYKALENDER

«Meløy - Den stille fjerding» er tittelen på den nye årboka som ble presentert. Den berømte «Grønøyfurnas» pryder i år forsiden. Ellers har boka et variert innhold med spennvidde fra «Sagnet om Botelkjerringa», «Truskapsed til Kongen 1814», 8. mai 1945 i Rendalsvik Gruber i Hølandsfjord», for å ha nevnt noen.

Kristian Tvenning, Anfinn Mølling, Magnus Wassvik, Cornelius Osa og Unni Torsvik er blant de flittigste bidragsyterne til årboka.

Meløykalenderen 1987 er også kommet i salg. Den inneholder også i år mange fine bilder fra gamle dager fra forskjellige steder rundt i Meløy kommune.

VIDEO

Meløy historielags siste prosjekt er en «Meløy-video» laget over Rolf Sjørgårds sang «Den stille fjerding». I sommer ble det tatt opptak «fra luften» fra forskjellige steder i Meløy.

Lyd til videoen ble tatt opp forrige helg. Lokale sangkretser som Neverdal Mannskor, Meløy Mannskor, Alf Larsen, m.fl. medvirker her. Meløy og Ørnes hornmusikk er også med på «lydsiden».

Fine slides og gamle bilder er historielaget interessert i til bruk i videoen. Det kan være stemningsbilder eller arbeidsbilder fra Meløy, sier formann i historielaget

Unni Torsvik, Bjørg Swensen, Rolf Sjørgård, Oddlov Torsvik og Per Swensen med årbøker og Meløykalender på utstillingen i Glomfjord.

Per Swensen - Bildene må i såfall sendes raskt til ham.

Videoen er planlagt ferdig i månedsskiftet jan-feb.-87. Den er kalkulert til kr. 35 000,- så dette er et stort løft for historielaget, sier formannen.

Nr. 283, 124. årgang. Buds, lørdag 6. desember 1986.

Nordlands FRAMTID

Nr. 284

Bodø, mandag 8. desember 1986

77. årgang

Løssalg kr 4,50

Meløy Historielag stiller i disse dager ut bilder fra Meløys hundreårige veiutbygging. — Vi har fått bra respons og mange bilder, forteller: Bak fra venstre; Oddleiv Torsvik, Oddvar Neverdal, Rolf Sørgård og Per Swensen. Foran: Unni Torsvik (t. v.) og Bjørg Swensen.

Foto: HÅVARD WILLASSEN

100-årige

veier på

utstilling

«Veianlegg gjennom tidene» er utgangspunktet når Meløy Historielag i disse dager åpner sin første store utstilling i Glomfjord. Laget har fått benytte Siakrafts nye møte- og informasjonssenter, og utstillingen består først og fremst av bilder fra en rivende veiutvikling i kommunen. Hovedtyngden finner vi rimelig nok på de siste års begivenheter, men laget har også funnet mange godbiter fra riktig gamle dager.

JON WOLLA

— Vi har arbeidet ganske intenst den siste tiden, faktisk har det meste skjedd den siste måneden, sier Historielagsformann Per Swensen. — Responsen har vært god, kanskje har det vært lettere for folk å finne fram gamle bilder når vi ønsket oss et spesielt tema. Og endel guldkorn har det blitt, blant annet et eventyrlig bilde fra den gamle veien over Glombergan, forteller Swensen.

Temavalget er heller ingen tilfældighet i disse dagers tunnel-Meløy.

— Dessuten hadde vi nesten ikke bilder av veiutbyggingen, så det var det på høy tid vi samlet inn.

Samlingen vil forøvrig bli tatt vare på slik den står her, og til en senere utstilling vil vi supplere med en oversikt over hele kommunika-

sjonsutviklingen i Meløy-området, sier Swensen.

Samtidig med veiutstillingen kunne Historielaget også presentere sin årbok nummer to. — Vi hadde stor suksess med fjorårets bok. Spesialboka «Fra Juvika til Vesterålen» fikk også en god omtale, selv om den kanskje ikke var så populær som årboka. Vi har i år som i fjor lagt vekt på å presentere alle kretser i kommunen, forteller Swensen.

MELØY KOMMUNE

ORDFØREREN
8150 ØRNES - Tlf. (081) 54 011

Meløy Historielag
v/formann Per Swensen
8177 BOLGA

Deres ref.

Vår ref. KF/AEH

Dato

16. desember 1986

Ordføreren vil herved takke hjerteligst for den fine
årboka som er tilstillet Meløy kommune.

Det er med glede å konstatere at Historielaget gjør en meget
stor innsats for å ta vare på vår kommunes fortid.

Jeg ønsker Historielaget lykke til i det videre arbeide.

En God Jul og et Godt Nyttår ønskes.

Hilsen

Konrad Fjellgaard

Kopi:

Historielagets medlemmer

MELØY-KALENDEREN 1987

Foto: Magnus M. Wassvik

Meløy Historielag

INNKALLING TIL ÅRSMØTE.

Det innkalles med dette til årsmøte i Meløy Historielag på
GLOMFJORD HOTELL, søndag den 22.februar 1987 kl.16.00

Saksliste:

1. Åpning m.godkjenning av innkalling og saksliste
2. Kåseri om veien. v/ Bjarne Neverdal
3. Årsmelding
4. Regnskap
5. Arbeidsprogram - plan for 1987.
6. Kontingent
7. Valg i henhold til vedtekter.

På valg er: Formannen (P.Swensen)

To styremedlemmer (H.Sandvei, A-R. Kolberg)

Tre varamedlemmer (A.Myrvang,B.Neverdal,E.Torset)

To revisorer.

8. Innkomne saker - eventuelt.

Saker som ønskes behandlet av årsmøtet, må være innkommet til formannen
senest 1 uke før møtet.

Styret i Meløy Historielag

P.Swensen form.(sign.)

ÅRSMELDING 1986

Enda et aktivt år har historielaget lagt bak seg. Responsen på vårt arbeid blant folk flest har vist at laget dekker et stort behov. Styret har i løpet av året hatt tre styremøter (ett som "telefonmøte"), samt to redigeringsmøter, hvorav ett gikk over to dager. I tillegg har kasserer og formann hatt fire møter i forbindelse med arbeidet med Meløy- videoen.

Historielaget har ellers vært representert på to møter i Bygdeboknemnda og en konferanse i regi av Lofotbok- forlaget.

Laget har i 1986 gitt ut to bøker.

Tidlig på høsten kom vi med: "Fra Juvika til Vesterålen", en memoarbok basert på en artikkelserie i "Vesterålens Avis" i 1950-årene, forfattet av Amandus Dybvik.

I desember kom årboka for 1986: "Den stille fjerding".

Den store forsinkelsen av årboka førte trolig til et betydelig redusert salg, samt mye ekstra-arbeid i forbindelse med distribusjon og salg. Samtidig med boka fikk vi også "Meløy-kalenderen 1987".

Det viste seg at det lot seg gjøre å selge to bøker parallelt, men arbeidsmessig er neppe dette et opplegg som bør gjentas. Særutgivelser bør nok planlegges over lengere tid.

Alle utgivelsene, både bøkene og kalenderen, har fått god mottagelse.

I tillegg til disse prosjektene har vi arbeidet med en video-produksjon. Her vil vi gjennom ord, toner og bilder presentere det området man fra gammelt kalte "Den Stille Fjerding". I dette prosjektet har vi hatt godt samarbeid med en god del av bygdas sang- og musikk- liv.

I tiden 4. - 7. desember arrangerte vi en utstilling i Statkrafts konferansesenter i Glomfjord, i samarbeid med Glomfjordverkene.

Temaet for vår utstilling var: Veianlegg i kommunen gjennom tidene. Tidspunktet var kanskje ikke ideelt, men samlet ble utstillingen besøkt av opp i mot 200 personer.

Det er i løpet av året kommet inn en del billed-materiale som er blitt av-fotografert. Her er enda ikke rutinene blitt helt som ønsket. Det går nok noe for lang tid før vi makter å returnere de bildene vi får lånt. På avfotograferings- området har vi noe samarbeid med foto- klubben.

Formannen har deltatt i et kurs for lærere fra grunnskolen i Meløy. Det var stor interesse for et samarbeid, og skolene er nok en betydelig ressurs som vi bør kunne benytte oss av innenfor ulike prosjekt.

Historielaget har i dette året hatt svært mange henvendelser fra fjern og nær, men på grunn av begrenset kapasitet er ikke alle ting mulig å følge opp like godt.

Styret i Meløy Historielag

"Historien er en god ballast"

sier Per Swensen, Bolga

Anfinn Myrvang

Per Swensen
Alder: 39 år.
Gift med Bjørg, 3 barn.
Livrett: - Steikfeskene hennes Bjørg e nåkka a da beste e veit!
Siste leste bok: "Sølvhammeren" av Vera Henriksen.
Yrke: Bonde.
Hobby: Lokalhistorie.

- HISTORIEN ER EN GOD BALLAST
"Når jeg Historien, det livets spill betrakter, beklager jeg, jeg ei har lest med større Flid", sa salige Ludvig Holberg en gang på sine gamle dager. Mange vil nok sanne gamle Ludvigs ord. Og noen ser seg tilbake og får øye på sin tilknytning til det samfunn de lever i. Per Swensen på Bolga er en av dem.

Initiativtager til Meløy Historielag, og formann i laget siden det ble startet for fire år siden, er han.

- Meløy var jo snart den einaste kommune som hadde historielag. Også vi har arv og tradisjoner å ta vare på. Mye blir borte med de gamle som dør. Historier, hendelser og opplevelser gulner og gir ut av minnet. Bilder, brev og ting blir borte. Jo, tiden var moden, vi måtte bare komme i gang med å bevare vår egen fortid, sier Per Swensen.

Hvorfor er du så levende opptatt av historien?

- Jeg har alltid vært interessert i historie. Som guttunge hadde jeg mine favoritter blant de gamle som jeg gjerne hørte på. Da kunne jeg sitte i ei krå

timevis- å høre levendegjorte beretninger.

Å ha tilknytning til fortiden er viktig. En slik tilknytning har alle - på en eller annen måte, og ingen makter vel egentlig å kvitte seg med den. Vi liker å ha kjennskap til røtter og opprinnelse. Jeg tror det gir både styrke og stabilitet å vite om sin egen tilknytning til fortiden og mennesker før oss. Historien er en god ballast i livet!

Og begynner man først å grave seg bakover, viser det seg fort at selv det mest trivielle kan ha mange interessante, lærerike og givende sider ved seg. Og her kommer Historielaget inn?

- Ja, laget er først og fremst et arbeidsredskap. Vårt formål er å ta vare på Meløys kulturarv, samle inn muntlige og skriftlige beretninger, øke og spre kunnskap om den nære og fjerne forid i kommunen.

Konkret skjer dette først gjennom lagets årbøker og kalendere. Vi har hittil gitt ut en biografi, "Fra Juvika til Vesterålen", to bind av årvika "Den stille fjerding" og tre utgaver av Meløykalenderen. Både årboka og kalenderen regner vi med blir en god tradisjon, for her er mange billed- og stoffkilder og søe av.

Hvordan er bøkene blitt mottatt?

- Responsen har vært god, og vi har mange kontakter med bl.a. utflyttede meløyfolk som er svært glade for å få noe fra sin gamle hjemkommune. Folks interesse gir inspi-

Per i arbeid med Historielagets utstilling "Veganlegg gjennom tidene" i Glomfjord før jul. Foto: Anfinn Myrvang.

rasjon for oss som arbeider med disse tingene. Jeg har en følelse av at Historielaget på denne måten er med og gir folk noe de setter pris på. Bøkene dekker et tilbakeblikk-behov hos mange, det er klart. Det betyr vel også at Historielaget har flere ideer og planer?

- Akkurat nå arbeider vi med en Meløy-video. Den skal først og fremst vise Meløy i dag, at vi er et levende samfunn. Det er nemlig også del historien. Vi har fått kjøpt profesjonell hjelp til mye av dette arbeidet, så vi tror på et godt resultat. I løpet av mars/april håper vi videoen er på markedet.

Ellers prioriterer vi høyt å få "Et sted å være". Vi har håp om å få egne lokaler på Ørnes. Det trenger vi. Det røyner litt på å ha alt materiale hjemme i stua... Forøvrig mangler det ikke på oppgaver. Men begrensede ressurser gjør at vi ikke makter over alt. Tenk bare på alt innsamlingsarbeid som burde gjøres!

Jeg vil forresten oppfordre befolkningen i Meløy til å være seg bevisst at de er en del av rikt lokalsamfunn. Vær med å ta vare på historien og kulturarven. Og del gjerne med Historielaget. Et gammelt bilde, en fortelling, et gulnet

skriv....vi er glade for alt! Send et brev eller ring. Og: vi "beslaglegger" intet. Men vi vil gjerne av-fotografere og kopiere- og eller hjelpe til med å nedtegne. Sier Per Swensen, som også er meget opptatt av det nærmiljø han selv lever i - Bolga, at stedet må utvikle seg positivt og folk må trives. Derfor deltar han også i det meste som skjer på øya. Men Historielagets arbeid er hobbyen - selv om den etterhvert er blitt ganske krevende.

ÆRESMEDLEM I HISTORIELAGET

Anflnn Myrvang Meløy Historielag har utnevnt sitt første æresmedlem. På lagets års-møte i februar ble Kornelius Osa fra Engavågen denne oppmerksomheten til del.

Selv om Historielaget blir for bare spebarnet å regne mot Kornelius' 91 år, har begge tydeligvis hatt glede av hverandre i de få årene laget har bestått.

Kornelius har vært en flittig bidragsyter til Historielagets minne samlinger, noe ikke minst Årbøkens lesere har hatt glede av.

Det som preger Kornelius er hans detaljrike og gode hukommelse, og hans evne til å la minner og opplevelser komme til uttrykk, både skriftlig og muntlig. Det er en egenskap som mange av langt yngre alder burde lære av ham.

Og tar vi ikke feil, blir nok artikler signert K. Osa å finne også i årets utgave "Den stille fjerding", noe vi ser frem til.

Kornelius Osa

Historielagets første æresmedlem

På sitt årsmøte i februar utnevnte Meløy Historielag Kornelius Osa som sitt første æresmedlem. Med sine 91 år er Kornelius Osa langt eldre enn Historielaget, men som A. Myrvang skriver, han har et fremragende minne og en egen evne til å la minner komme til uttrykk både skriftlig og muntlig.

Også i år var Kornelius Osa en flittig bidragsyter til Historielagets årbok.

Kornelius er en god kilde for den lokalhistorien som Historielaget ønsker å ta vare på. (Foto: Anfinn Myrvang)

MELØY-AVISA

torsdag, den 26. mars 1987

MELØYAVISA

FREDAG, 24. APRIL 1987

MELØY - VIDEOEN UNDERVEIS

Av Arnfinn Myrvang

Meløy Historielags video "Meløy - den stille fjerding" er underveis.

Videoen presenterer Meløys vakre natur på en fin måte, det meste fotografert fra fly, ispedd still - bilder og gamle fotografier. Det hele er bygd opp rundt Rolf Sjørgårds tekst og melodi "Den stille fjerding". Både tekst og melodi skulle være godt kjent for mange meløyfjerdinger, både fra Historielagets første årbok og fra forskjellige fremføringer av lokale kor.

Rolf Sjørgård har skrevet flere vers til videoutgaven, og fotograferingen følger sangens tekst.

*Rolf Sjørgård fra Meløy er opphavsmann både til tekst, melodi og videoideen. Sammen med Per Swensen har han også jobbet mye med å plukke ut still-bildene som er med.
(foto: Arnfinn Myrvang)*

Som utøvere på videoen finner vi Neverdal Mannskor, Alf Larsen og Reipå-jentene. Fotograf har vært Inge Bergset og produsent er Finn H. Andreasen, begge kjent fra fjernsynet.

Vi har ved selvsyn konstanterert at videoen, som varer i 20

minutter er en godbit. I disse dager får den noen små justeringer, før det endelige resultatet foreligger i nærmeste fremtid.

Videoen vil da også bli å få kjøpt, for den som måtte være interessert i det.

Nordlands

FRAMTID

Bodo, Onsdag 6. mai 1987

Fjord og fjell i Meløy er nå festet til videotape, og her viser Per Swensen i Historielaget fram resultatet. Foto: JON WOLLA

Meløy på video

Det er Meløy Historielag som står bak når Meløys naturskjønne fjorder og fjell nå er foreviget på videofilm. Og lokalpatriot Per Swensen kunne forleden vise resultatet av 30 000 kroners innsats: Et nær 20 minutter langt «sveip» over kommunen med fly, akkompagnert av stillbilder av moderne og historisk dato. Lydbildet i filmen er skapt av lokale artister, og består i store trekk av korsang.

JON WOLLA

Bolgværingen Swensen blir likevel noe uklar når vi lurer på hva fjernsynskameraets flytur over Meløy skal brukes til. — Noen direkte planer har vi ikke hatt for det, sier han, men legger til at vanlig utleie eller salg av filmen ikke er utenkelig dersom interessen er tilstede. Swensen forteller at ideen til filmen oppsto fra en spesiskskrevet sang om Meløy; «den stille fjerding», skrevet av Rolf Sørgård.

Opprinnelig var tanken å lage en lysbildeserie til et opptak av denne sangen, men så slo altså historielaget på stortromma og laget video i stedet.

Filmene har som nevnt kostet omtrent 30 000 kr, og av dette har kommunen støttet prosjektet med 10 000 kr. Resten av pengene har laget tatt fra egen lomme. Filmene er produsert av NRK-medarbeideren Finn Andreassen som opprinnelig kommer fra Meløy.

Nordlandsposten

mandag, den 13. juli 1987

Historielagets Meløyvideo

er inne til siste gangs redigering. Videoen var i utgangspunktet klar til åpningen av RV 17, men så fant man ut at kongebesøket burde komme med på videoen. I disse tider venter Meløy historielag på at videoen skal være klar for salg. Videoen kan bestilles hos Per Swensen på Bolga.

MELOY

Den Stille Fjerding

Produsert av Meløy Historielag

Meløy Historielag's video "Den stille fjerding" hadde premiere i kommunestyremøte tirsdag, den 7. april 1987, da 150-årsjubileet for formannskapsloven ble markert. En rekke tidligere etatssjefer og politikere var hedersgjester, bl.a. var det hele 3 ordførere til stede!

Reipå og Enga skolekorps sto for de musikalske innslag, og naturlig nok sto gjennomgangsmelodien i historielagets video "Den stille fjerding" på programmet - med tekst og melodi av Rolf Sørård.

PÅ TUR MED MELØY HISTORIELAG

1987 - På minitokt med jekta "PAULINE"

Onsdag, den 22. juli 1987

Man ble oppmerksom på at Namdalsjekta "PAULINE" skulle seile nordover på en representasjonstur. Per Swensen tok kontakt og forhandlet om en tur for Meløy Historielag – sånn i forbifarten

Turen gikk ut fra Ørnes onsdag morgen den 22. juli 1987 – via Grønøy, Meløysund og Bolga – før kursen ble lagt gjennom Svinvær og ut ut på Rødøyfjorden. Her reiste jekta seil og gjorde vending for retur.

En noe kortere tur enn opprinnelig planlagt grunnet værforholdene. Regnet kunne vi ha unnvært, men den friske sørvestbrisen passet oss utmerket etter at seilet var satt ! Gråvær, regn og tåke kunne ikke hindre en flott og opplevelsesrik tur.

Vel tilbake ved Ørnes-kaia fikk vi som da var igjen under dekk ta del i et timelangt lysbildekåseri fra et tidligere tokt nordover til Arkhangelsk i Russland, en fin avslutning på en minnerik tur.

* "Pauline" er den siste seilende jekt i verden.

* "Pauline" er klassifisert som et av de mest verneverdige fartøy i Norge.

"Pauline" ble bygd på Nordsileiret på Steinkjer i 1897, muligens var det en ombygging av et eldre fartøy. Byggmester var Nils Ovesen.

"Pauline" er ei jekt bygget av tre, en åpen båt rigget for råseil.

Mål	:	58,20 fot lang	-	19,8 fot bred	-	6,7 fot dyp
Drektighet	:	55,21 brt.				
Mast	:	26,70 meter (i ett stykke!)				
Storrå	:	12,50 meter.				
Storseil	:	162 m ²				
Toppseil	:	44 m ²				
Fokk	:	33 m ²				

Jekta "Pauline" er utstyrt med en motor type Volvo Penta TMD 100 A, 210 HK.

Bemanningen er normalt 4 personer, men rednings- og byssekapasiteten er for 40 personer.

Båten innfrir skipskontrollens krav som leirskoleskip og forskningsfartøy.

Fartsområdet omfatter "Liten kystfart, d.v.s. 20 naut. mil av land.

I forbindelse med et havari rundt 1914 ble råseilet skiftet ut med galeas- eller kutterrigg. Året etter fikk "Pauline" installert en liten petroleumsmotor og seilmengden ble redusert.. Dessuten fikk båten nytt navn – "NÆVRA".

I 1952 gjennomgikk jekta en større ombygging, fikk ny baug, fast dekk med moderne lasteutstyr, ny motor og moderne styrhus på jernkaising.

Skuta har gått i fraktetrafikk siden starten, med forskjellige eiere, inntil den ble lagt i fortøyning i 1978. Steinkjer Museum, med støtte fra Nord-Trøndelag Fylkesmuseum, kjøpte "Nævra" i 1979.

Restaureringsplanleggingen begynte høsten 1980, man ville tilbake til det opprinnelige.

Etter nitidig arbeid ved flere verft ble jekta i august 1984 høytidelig omdøpt til "PAULINE" under Steinkjermartnan. Det avsluttende skrog- og innredningsarbeidet foregikk i perioden 1984-86 på Mellomverftet i Kristiansund og i Steinkjer. Riggingsarbeidet tok til sommeren 1985 og prøveseilningene var i gang på Trondheimsfjorden.

PÅ TUR med MELOY HISTORIELAG

"Pauline"

En ble oppmerksom på at Namdals-
jekta "Pauline" skulle seile nordover
på en representasjonstur. Per Swensen
tok kontakt med underhandling om en
tur for Meløy Historielag - sånn i
forbifarten

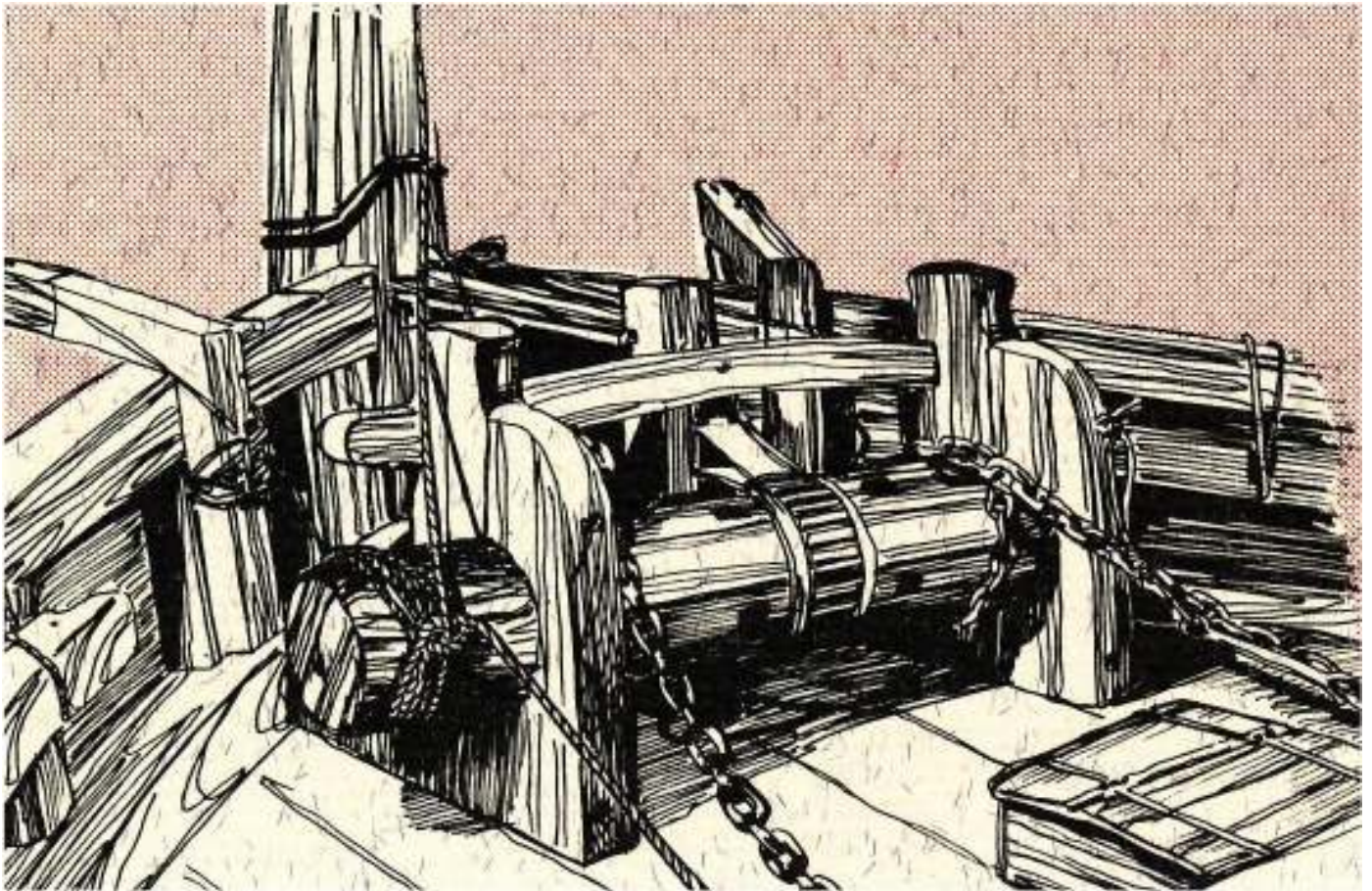
Turen gikk ut fra Ornes onsdag morgen
den 22.07.87, via Grønøy, Meløysund
og Bolga, før kursen ble lagt gjennom
Svinvær og ut på Rødøyfjorden. Her
reiste jekta seil og gjorde vending for
retur.

Været var ikke spesielt bra. Regnet
kunne vi ha unnvært, men den friske
sørvestbrisen passet oss utmerket etter
at seilet var satt!!

JEKTA "PAULINE"

Onsdag, den 22. juli 1987

"PAULINE" ved Ornes-kaia en ekte hel-grå nordnorsk juli-morgen.

Men gråvær, regn og tåke kunne ikke hindre en flott og opplevelsesrik tur !!!

Fakta og tekniske data

Byggeår: 1897, muligens som en fullstendig ombygging av et eldre fartøy.

Byggmester: Nils Ovesen, Steinkjer.

Byggested: Nordsileiret, Steinkjer.

Type: Jekt, åpen båt rigget for råseil.

Materiale: Tre.

Mål: 58,2 fot lang, 19,8 fot bred og 6,7 fot dyp.

Drektighet: 55,21 brt.

Mast: 26,70 m. Storrå: 12,5 m.

Seil: Storseil 162 m². Toppseil 44 m². Fokk 33m².

Motor: Volvo Penta TMD 100 A, 210 HK.

Navn: «Pauline» 1897—1915,

«Nævra» 1915—1984.

«Pauline» 1984 —

Bemanning: Normalt 4.

Kapasitet: Rednings- og byssekapasitet for 40 personer.

Fartsområde: Liten kystfart (20 naut. mil av land).

«Pauline» innfrir skipskontrollens krav som leirskoleskip og forskningsfartøy.

"Kulturkollisjon" på Ørnes havn.

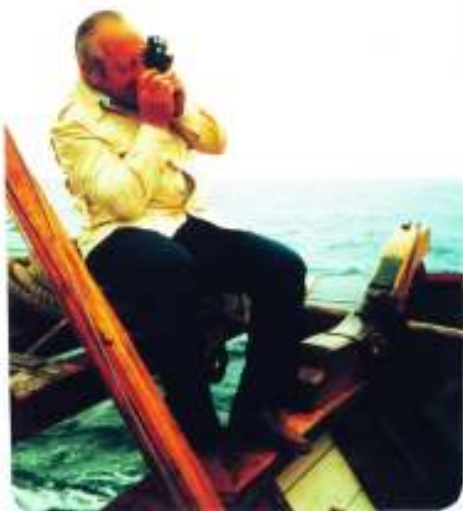

Ankomst Meløysund – stoppet litt for å lokalisere forholdene, før vi gikk til kai for å ta om bord Rolf Sørgård.

På dekk i gråvær – perfekt for jektefart !

Historie/Restaurering

1978: Fredrik Denneche ved Norsk Sjøfartsmuseum gjenoppdager gjennom arkivstudier «Nævra» som jekt «Pauline». Mars 1979: Steinkjer Museum, med støtte fra N.-Tr. Fylkeskommune, kjøper «Nævra». Okt. 1979: «Nævra» slepes til A. Johansens Slip og Mek. Verksted, Gutvik, Leka. Nov. 1979 — Okt. 1980: Restaureringsplanleggingen begynner. Alt overbygg, lasteapparater, maskineri m.m. fjernes. Okt. 1980: «Nævra» slepes til Abelvær Slip og Mek. Verksted, Nærøy. Nov. 1980 — Nov. 1982: Skroget blir omfattende fornyet og stevnen ombygget. H. Toft tilsettes som fast daglig restaureringsleder. Nov. 1982: «Nævra» slepes til Stadsbygd i Rissa. Nov. 1982 — Aug. 1984: Dekk og innredning settes inn. Aug. 1984: «Nævra» omdøpes høytidelig til «Pauline» under Steinkjermartnan. Okt. 1984 — Mars 1986: Arbeid med skrog og innredning avsluttes i Steinkjer og på Mellomverftet, Kristiansund. Juni 1985: «Pauline» flytter til Steinkjer. Riggingsarbeidet begynner. Mai 1986: Prøveseilingene begynner.

Bolga-folket trodde de på grunn av værforholdene måtte borde jekta midtfjords, men der trodde de feil og måtte gjøre vendereis.

Jekta skulle gå til kai likevel !

Per og Per Øyvind Swensen

Seilet går til topps !!

Under dekk

For de som ikke vet det: Her oses duften av nystekt brød!

Signering i skipets gjestebok

Per og Bjørg Swensen i frisk sørvest bris på Rødøyfjorden – ved Svinvær

**Takk for turen – Rolf Sørgård får
spesielskyss til lands på Meløy.**

Oddleiv Torsvik og ”jomfruene”

I mål !!!

Vel tilbake ved Ørnes-kaia fikk vi som var igjen under dekk ta del i et timelangt lysbildekåseri fra et tidligere tokt nordover til Arkhangelsk i Russland, en flott avslutning på en minnerik tur.

«Pauline» - et museum

NP LARS ROBERTSEN

«Pauline» er den siste seilende jekt i verden. Tre millioner kroner har det kostet å restaurere denne jekten fra 1897. Idag er båten klassifisert som et av de mest verneverdige fartøylene i Norge. Forleden var denne siste representanten fra storjekttiden på besøk i Meløy. Her fikk båten vist sine gamle seilingskunster til glede for Meløy historielag som hadde leid den.

– En fantastisk opplevelse. På turen fra Ørnes til svinvær i Rødøy fikk vi absolutt prøvd båtens egenskaper. Vinden tok godt i seilene og bølgene slo godt omkring oss. Tiden ble nærmest skrudd tilbake til den gamle jekttiden, sier formannen i Meløy historielag Per Evensen til Nordlandsposten. Til sammen deltok det 20 personer på denne turen.

Jekten ble bygget på Nordsileiret ved Steinkjer i 1897. I mange år gikk den i skipsfart i Trondheimsfjorden og på Fosen. Idag er det stiftelsen Paulines Venner i Steinkjer som eier den 52 fot store båten. Stiftelsen begynte restaureringsarbeidet i 1980 og seks år senere sto den ferdig. Den første turen etter dette omfattende arbeidet gikk forøvrig til Murmansk.

– Det er svært artig at man har klart å berge denne jekten, og satt den i sin opprinnelige stand. Idag står den frem som et levende mu-

Forleden var den siste representanten fra storjektiden, «Pauline», på besøk i Meløy.

(Foto: Lars Robertsen)

seum. Selv om denne turen medførte et underskudd økonomisk, ga det oss et overskudd av opplevelser. Dette var nemlig en min-

nerik opplevelse for samtlige av deltakerne, og vi er overhodet ikke fremmed for å leie den ved en senere anledning, sier Swensen.

Nordlandsposten

lørdag, den 25. juli 1987

Onsdag 9. september 1987

telefon-
røret

Dårlig Meløy-video

— Jeg kjøpte den videoen som er laget om Meløy, og ble svært skuffet. Bildene var fine, men det var jo ingen kommentar til. Du må jo være lokalkjent for å vite hvor bildene er tatt. Slik videoen er nå, vil jeg advare folk mot å betale opp mot 300 kroner for amatørverket, sier en Ørnes mann.

Nordlandsposten

onsdag, den 11. november 1987

Meløy historie- lags årbok

og Meløy-kalender for 1988 er snart klare for salg. Ved midten av november regner man med at årboka skål være ute på markedet, mens Meløy-kalenderen vil komme noe før.

Meløy

Den stille fjording

Årbok nr. 3
Meløy Historielag

Meløy, den stille fjerding

Historielagets årbok i handelen nå

Anmeldt av Dag Tessem

Historielagets årbok har foreligget i handelen en tid og som vi skrev i fjor, en selvfølgelig julegave enten til kona eller til seg selv under juletreet og har man ikke greid å samle seg til å kjøpe julegave nå før jul, så skulle tipset herved være frambragt. Det er et kvalitetsprodukt vi har framfor oss, både tekstmessig og billedmessig.

Å anmelde en årbok er nesten som å begå et volummessig bigami, alle vil bli forurettet, men jeg tar sjansen likevel siden historielagets presse og samfunnskontakt har hatt det vel travelt før jul.

Årbokas redaksjon har bestått av Per Swensen, Oddleiv Torsvik, Øystein Birkelund, Anne Rita Kolberg og Rolf Sjørgård og de har fått med seg bidragsytere, både nye og gamle. Av de "gamle" travere nevner vi Magnus M. Wassvik, Anfinn Myrvang, Rolf Sjørgård, Kristian Tvenning, Hallvard Kristensen, Kristine Handeland, Kornelius Osa, Henrik Normann og Hans Breckan. Av "nye" bidragsytere i år nevner vi i år Per Heimdal, Åshild Ursin, Per Braseth, Odd Bikset og Torbjørn Olsen.

Årboka innleder med noen vers på rim om sin virksomhet, om oppfordring til våre sambygdinger om å gjemme og bidra og avslutter med

Vi takker for bidrag til denne bok.

Her er litt for hver smak. Vi kan neppe si: Les og bli klok.

Men vi anbefaler: Nå i ro og mak ta på deg tøflene og vesten, sitt ned, og les og nyt resten.

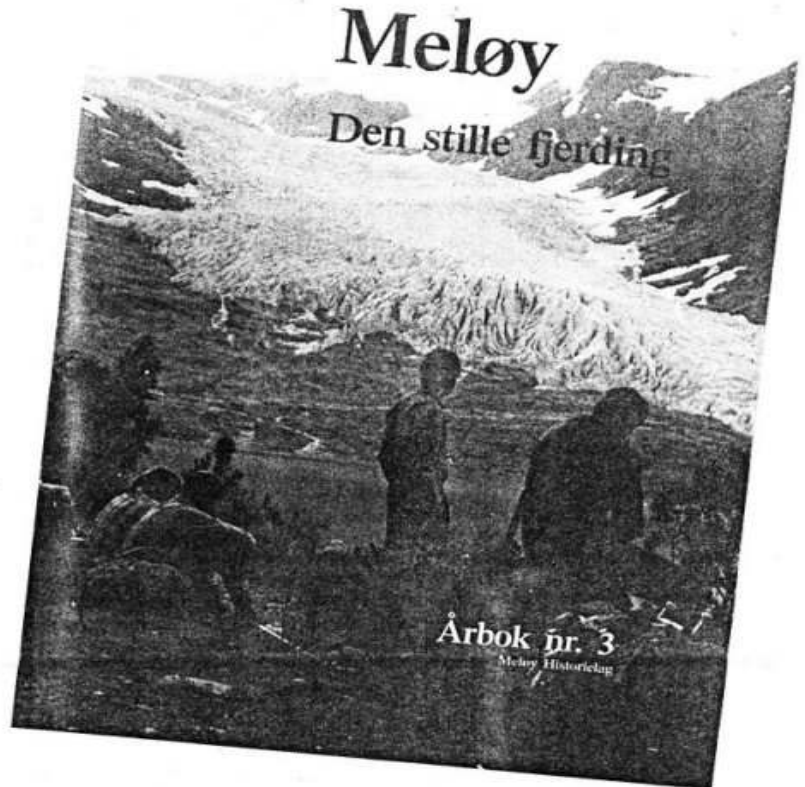
For egen del kan jeg fortsette

med

Etter å ha lenet hodet på skakke og lest hver side opp og ned vil jeg alle bidragsyterne takke da jeg oppnådde sinnets fred.

Etter forordet får vi en billedkavalkade i farger hvor H. M. Kong Olav er førstemann ut, Kongebesøket i Kilvik, vi får også nyte utsikten fra fjelltopper i nordbygd, ut mot vår mangfoldige fjellverden, etter en avstikker med jekta "Pauline".

Det er meget vanskelig å fremheve enkeltartikler, men innledningsartikkelen til Per Heimdal, "Der er det godt å sitte...." falt jeg for. Hans lange politiske liv i kommunen har avstedkommet en fornøylig vinkling på lokalpolitikken, sett fra humoristen Per Heimdals side. Hans lette form, uten å ta seg selv høytidelig, fører oss lekende lett mellom de enkelte anekdotene. Bare altfor fort. Han burde skrevet en bok. Ta nå historien om øldebatten i herredstyret. En søknad om ølbevilling hvor lensmannen hadde gått inn for ikke å anbefale søknaden. En av representantene hadde merket seg

dette og uttrykte seg slik: - Det er første gang jeg ser ordet ikke. Straks var det en annen som spratt opp og sa: - Det står i ordlista.

Magnus Meidel Wassvik har levert flere bidrag i år også. "Skjulte skatter i Meløy", "Utkastelse på Støtt", Ho Edel i "Vintervegen", "Bølgelek", "En spøkelseshistorie fra Meløybygda". Wassvik gir liv til retrospektive historier og jeg falt for "Utkastelse på Støtt" hvor man får leve oss inn i en hverdag som egentlig ikke er så langt unna i tid. Rammen av de kår folk levde under, men her får vi beskrevet allmengyldigheter som også gjelder i dag. Holder vi ikke ord, så må vi ta konsekvensene av det selv, og opp i alt dette er det plass for storsinnet.

Anfinn Myrvang har tatt for seg ulykkesåret 1956 da snøskredene tok mange liv også i Meløy. Vi får innpå oss de tragiske ulykkene på Reipå hvor tre unge gutter ble tatt av ras og hvor den ene omkom, og ulykken i Bjarangsfjord hvor de to gårdene Steinholdt og Løseth ble utslettet og tre omkom. For mange av oss husker vi dette året som et skredår og vi får det pånytt inn på oss. Samme året

skjedde rasene i Sigerfjord og i Lofoten.

Kornelius Osa bidrar med flere artikler og hans bidrag "Hesten" vekker tilbake til minner da vår fireante venn fortsatt var en del av bygde Norge. Det er forunderlig å tenke på at man i etterkrigstiden egentlig opplevde en revolusjon da traktoren og lastebilen byttet ut hesten og at dette skjedde i løpet av de få år. Kornelius Osa gir oss et innblikk i hverdagen med hest og opplevelser forbundet med dette. Mange vil nok nikke gjenkjennende til historiene fra Inner - Osa. Mange av oss som

har hatt den glede å vokse opp blant dyr, vet at det ofte blir en fortrolighet mellom mennesker og dyr.

Men det er ikke bare nyere samtid vi får oppleve. Odd Bikset f. eks. tar oss tilbake 200 år i tiden og forteller om kår og livsforhold til Meløyfiskere, hvordan verden også kunne være liten på den tiden.

Til slutt i boken får vi den sedvanlige årskavalkaden over året som er gått, sykehjemmet på Vall, Meløystevnet, Rocksberg, Kirkejubilium, Kulturpris, spelemannspris osv. Årboka anbefales.

Meløy-årbok i salg

NP LARS ROBERTSEN

Meløy Historielag har nå kommet ut med sin tredje årbok. Årboken «Meløy, den stille meløyfjerding» er trykket i et opplag på 1500 eksemplarer. Historielaget skal ha honnør for sitt arbeid med denne boken. Det har absolutt blitt en fin og interessant bok.

Boken er rikt illustrert med bilder og tegninger. Den har et variert innhold. Boken gir et godt innblikk i hva som har skjedd på enkelte felter i en aktiv kommune. Historiene og artiklene i boken omhandler blant annet spøkelsesberetninger, historie om skjulte skatter i Meløy, Bakfjord-saken og en oversikt over kommunens budsjett fra 1887. Arnfinn Myrvang og Magnus M. Wassvik er de to flittigste bidragsyterne til årboken.

Sekretæren i historielaget, Oddleiv Torsvik, forteller til Nordlandsposten at man allerede nå vil gå i gang med å lage neste års årbok.

– Nå er Meløys tredje årbok ferdig, sier Oddleiv Torsvik, som også opplyser om at historielagets Meløy-kalender nå foreligger.

– Det er i hovedsak de samme forfatterne som har gått igjen de tre årene vi har laget årbøker. De har gjort en fin innsats, men vi ser

gjern også at andre personer sender inn stoff til årboken. På denne måten vil vi kunne oppnå en større bredde i boken, sier Torsvik.

Nordlandsposten

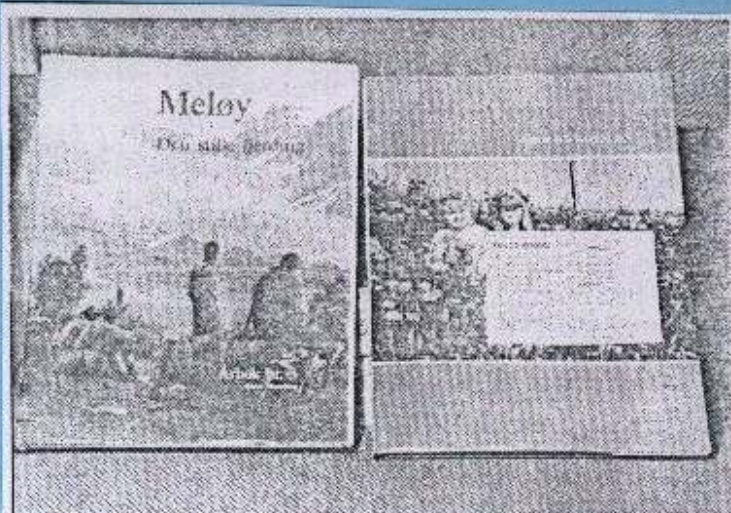
fredag, den 4. desember 1987

De bøker vi gav ut i forfjor og fjor, har virkelig falt i god jord – og det gav oss inspirasjon til å fortsette bokproduksjon!

Vår oppgave er å formidle det gamle. Derfor så ber vi enhver om å samle på alt som er skriftlig, så vel som på bilder. Vi trenger stadig nye kilder.

let i hver skuff, hver krik og hver krok, det kan bli stoff til en senere bok! Gamle ord og uttrykk må ikke glemmes bort, så send oss ditt bidrag, smått eller stort.

RoSø

Redaksjonene i Gildeskål og Meløy er nå ute med nye årbøker, som byr på spennende lesning med rike billedillustrasjoner.

Foto: HÅVARD WILLASSEN

Nye år-bøker fra Meløy og Gildeskål

Like sikkert som at det går mot jul og høytid, registrerer vi en stor flora av årbøker på markedet. Denne gang er det nye årbøker fra Meløy og Gildeskål som er lagt ut for salg. For Meløy historielag er det årbok nummer tre i rekken, mens redaksjonen i nabokommunen kan vise til Gildeskål-bok nummer sju.

HÅVARD WILLASSEN

To sommerstemte piker i en frodig blomstereng preger omslaget på Gildeskål-boka, mens den majestetiske Svartisen er leserens første møte med den nye boka fra Meløy. Majestetiske bilder er det for øvrig funnet plass til i begge bøkene, nemlig fra H.M. Kong Olavs besøk i Holandsfjorden i forbindelse med åpningen av Svartistunnelen og fra avdukingen av Uredd-monumentet i Gildeskål. To store begivenheter som fant sted sist sommer.

Tradisjonen tro har den driftige redaksjonen i Gildeskål, bestående av Erna Sundsfjord, Aud E. Andreassen og Kate Nilsen-Nygaard funnet fram et rikt utvalg gamle bilder og gravd fram mye interessant stoff fra bygdene - ved hjelp av et 30-talls bidragsytere.

Mange av artiklene i Gildeskål-boka er viet ulike jubileer, og spesielt har Lekanger husmorslags 50-årsjubileum fått en sentral plass. Ellers merker vi oss at kvinnene i Gildeskål ikke bare markerer seg i det redaksjonelle arbeidet. De stiller også et imponerende sterkt «mannskap» som artikkelforfattere. Men nevnes

skal også lærer Rolf Hessvik som har snakket med en rekke eldre mennesker i kommunen, og deretter ført i pennen deres historier for ettertiden.

Årboken for Meløy har mange likhetstrekk. Dyktige artikkelforfattere fra hele kommunen har gravd fram interessant stoff om liv og levnet fra gamle Meløy, som er rikt illustrert. Av bidragsyterne merker vi oss særlig Magnus M. Wassvik, en produktiv kar som byr på mye spennende lesning med egne tegninger av det humoristiske slaget. Men også alvorlige, dramatiske hendelser som snøskredulykkene i Meløy i mars 1956, er viet stor oppmerksomhet i denne boken.

Meløy-boka scorer normalt på sin billed-kavalkade fra året som gikk, men tekstene er denne gang noe ufullstendige og preget av feilinformasjon. Likevel gir helhetsbildet av årets Meløy-bok et solid inntrykk. Begge bøkene tegner et bilde av bygdens kulturelle og sosiale liv over 110 sider i skjemt og alvor, og det er et imponerende arbeid som ligger bak disse utgivelsene.

NORDLANDSPOSTEN

FREDAG 11. DESEMBER 1987

Rolf Dybvik reflekterer i dette innlegget over arrestasjonen av et tysk skipsmannskap i krigstiden.

Meløy Bygdebok – Kattegataffæren

I Meløy Bygdebok for året har Hans Breckan et innlegg om «Kattegataffæren» under krigen.

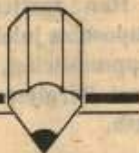
Det som Breckan skriver er vel stort sett riktig, men på et avsnitt må jeg korrigere ham. Det gjelder arrestasjonen av det tyske skipsmannskapet. Iflg. Breckan var det kaptein Losvik som var mann for å ta seg av mannskapet etter at lensmann Tønseth hadde nektet å gjøre dette p.g.a. mannskapsmangel og tid.

Imidlertid var det lensmann Tønseth som arresterte mannskapet – 18 mann? og undertegnede var med på denne aksjonen som «håndfast kar» og således har førstehånds kjennskap til denne saken.

Det riktige hendelsesforløp er som følger:

Lensmannen ankommer Ørnes tidlig en morgen etter at han hadde fått beskjed om at det tyske mannskapet var rømt. På kaien i Ørnes for-

Dagens
utvalgte

langer han av avdøde ekspeditør Sigurd Bernhoft at han skal skaffe ham noen «håndfaste karer» til hjelp ved arrestasjonen. Vi hadde da allerede fått vage opplysninger om at mannskapet befant seg på «Jensenvillaen» som sto ovenfor Sommerfjøsvollen på Ørnes.

Og lensmannen fikk håndfaste karer. Det var min far, min onkel Olaf, drenger fra Ørnesgården, og noen karer til, samt undertegnede «håndfast kar» som ennå ikke hadde fylt sine 14 år.

Vel, denne ekvipasjen anført av lensmannen i sine pontifikalier i form av en utslitt gammel lensmannslue arriver-te så til villaen hvor riktignok

tyskerne befant seg. Med mimikk og geberder fikk vi tyskerne til å forstå at «mannen med den blanke knappen» var lovens håndhever og at mannskapet var under arrest. Der var ingen protester fra mannskapets side, og alle var lydige som lam. Med lensmannen i spissen kom så tyskerne etter, og de håndfaste karer dannet baktropp.

I ettertid har jeg hatt stor fornøyelse av å minnes denne episode. Til tross for krig og fiender var der ikke skytevåpen eller et håndjern med i bildet. Det hele minner meg i dag om en søndagsskoleutflukt.

Vel ankommet dampskipskaien ble mannskapet overlevert trosskipskaien som lå ved kaien, og da er det mulig at kaptein Losvik overtok det videre ansvar for arrestantene.

Rolf Dybvik.